



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# Indbydelsesskrift

til de offentlige

## Afgangs- og Aarsprøver

i

Nykjøbing Kathedralskole

i Juni og Juli 1880.

- 
- I. Nogle Bemærkninger om det tyske Sprogs nuværende Stilling i de lærde Skoler. Af Adjunkt M. Wittrup.
  - II. Skoleefterretninger for 1879—80. Af Rektor, Prof. Chr. Listov.

---

Nykjøbing p. F.

Trykt hos H. J. Jakobsen.

Nogle Bemærkninger

om

det tyske Sprogs nuværende Stilling

i de lærde Skoler.

Af

M. Wittrup.

Loven af 1. April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler har ikke kunnet glæde sig ved udelt Bifald, hverken i Skoleverdenen eller udenfor denne. Vil man sammenstille den Mængde Betæneligheder, der er kommen til Orde i dens korte Levetid om de forskjellige Punkter deri, som Erfaringen har vist vare mindre heldige, saa vil man se, at der ikke bliver stort tilbage; og med Undtagelse af dens første Paragraf og Hovedpunkt, Skolens Deling i en sproglig-historisk og en mathematisk-naturvidenskabelig Retning — det Bestaaendes Indrømmelse til Nutidens Krav — ville maaske de fleste af dens Bestemmelser efterhaanden afløses af andre.

Om det U hensigtsmæssige i Bortskærelsen af de to nederste Klasser have alle Skoler strax været paa det rene; og Oprettelsen af den ene private Forberedelsesklasse efter den anden ved de fleste lærde Skoler, maaske nu ved dem alle, har været det praktiske Svar derpaa.

At Skolerne under disse Forhold arbejde under et uheldigt Tryk, er en Selvfølge; enhver Skolemand kjender tilstrækkelig de mange Klager, saa fra en saa fra en anden Faglærer over, at det ikke er muligt at naa et tilfredsstillende Resultat ved Afslutningsprøverne, hverken i 4de eller 6te Klasse.

Som et af de Fag, der ved Loven af 1871 er bleven meget uheldig stillet og derfor ogsaa jævnlig har haft mindre gode, ja tarvelige Resultater at opvise ved Aarsprøverne, maa nævnes Tysk.

Efter Anordningen af 5. Aug. 1871 skal den, der optages som Discipel i 1ste Klasse, have læst det Vigtigste af Formlæren og i mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk opgive et læst Pensum paa 100 almindelige Oktavsider.

Man plejer jo ellers at regne 3 ugentlige Timer i Begynderklassen og 3 i Afslutningsklassen som det normale; men i omtrent alle vore lærde Skoler har Tysk nu kun 2 ugentlige Fællestimer fra 1ste til 4de Klasse. Med dette Timetal og de ikke betydelige Forkundskaber, Drengen har ved Optagelsen, skal han saa bringes saa vidt gennem de fire Klasser, at han er vel hjemme i Formlæren og kjender de vigtigste Regler af Ordføjningslæren; han skal have et godt Gloseforraad og have naaet en saadan Sikkerhed i Sproget, at han kan oversætte et ikke læst Stykke Tysk fra Bladet. Med et Sprog, der i flere Henseender ligger vort eget saa nær, ser det vel ikke ud som noget uoverkommeligt, og forsaavidt Læreren havde lutter velbegavede Disciple at arbejde med, lod det sig vel taalelig gennemføre. Forholdet er imidlertid, som vi alle kjende, ikke saadant og bliver det aldrig. Som de aarlige Skoleprogrammer noksom vise, have de lærde Skoler i de mindre Byer, siden de mistede de to yngste Klasser, arbejdet med et ikke talrigt Discipeltal, og allerede Mellemlasserne ere periodevis kun smaa. Disse Skoler navnlig kunne derfor ikke indlade sig paa at vrage synderlig ved Optagelsen af ny Disciple, dels for ikke at støde deres Opland fra sig ved at synes alt for fordringsfulde og derved udsætte sig for at arbejde med halv tomme Klasser, dels fordi de ogsaa

derived, som jeg tror, vilde træde mange Forældres beretigede Interesser og Ønsker for nær, saa meget mere som de ikke let kunne henvise Forældrene til andre hensigtsmæssigere Undervisningsanstalter paa Stedet — i alt Fald ikke her i Kredsen. Skolerne selv maa naturligvis ønske, at Disciplene tilfredsstille de Fordringer, der kræves ved Optagelsen; Autoriteterne kunne indskærpe dem at vaage derover; det kan dog ikke gjenneføres, saa sandt som Virkeligheden er stærkere end nogen Lov.

Følgen er derfor ogsaa den, at Skolen af og til maa optage Disciple, der ikke helt kunne gjøre Fyldest ved Optagelsen, og at den heller ikke senere let kan skille sig ved dem, selv om de vise sig meget lidt skikkede til at følge med Undervisningen. Slige Elementer tyngde stærkt i en Klasse, især naar Timetallet for et Fag er ringe, og Arbejdet derfor skal drives med fuld Kraft, om Maalet skal naas. Dertil maa endnu regnes, at Forberedelsen til Konfirmation, der hyppigst falder i Mellemlklasserne, af og til naturligvis kan træffe paa en tysk Time, hvorved Konfirmanderne i Løbet af c. 5 Maaneder da maa nøjes med én Ugetime, og hele Klassens Arbejde tillige altid sinkes noget. Tidligere havde endelig Læreren i Tysk en ikke ringe Støtte deri, at Disciplens Öje hvert Öjeblik i Skolen stødte paa tyske Ord og Vendinger i Udgaver af Klassikerne, Oversættelser, tyske Atlasser, Væggekort m. m., og at han ligeledes i Hjemmet, og hvor han færdedes, ofte saa tyske Navne og Indskrifter; men ogsaa denne Hjælp er efterhaanden forsvunden. Det vilde derfor være ønskeligt, at Disciplene til 4de Klasses Prøve opgav et bestemt Pensum læst Tysk (Prosa og Poesi) ved Siden af Oversættelse af et ikke læst Stykke. Den mindre begavede, men flittige Discipel blev derved ulige heldigere stillet, idet det da stod

i hans egen Magt at sikre sig et ordentligt Udfald af den ene Del af Prøven. I Skoleinspektionens Aarsberetning for 1877 nævnes en saadan Ordning ogsaa som noget, der er Anledning til at tage under Overvejelse.

For Realisternes tyske Stil er Forholdet endnu uheldigere. Disse have nu saa temmelig gjennemgaaende 1 ugentlig særskilt Time, der vel i de fleste Skoler helt anvendes til mundtlige og skriftlige Stiløvelser med Repetition af Grammatik, Øvelser i Gloser og Udenadslæren af Smaastykker Tysk. Regner man Aarets egentlige Læsetid til c. 36 Uger, saa skal Realisten fra 1—4 Kl. i  $4 \times 36$  Timer o: 140—150 T. erhverve sig saa megen Færdighed i tysk Stil, at han ved sin Afgangsprøve uden Ordbog kan levere en Oversættelse fra Dansk til Tysk, der vel i Regelen ikke har været egentlig svær, men dog heller ikke altid har været let efter de Forudsætninger, der nu ere til Stede. Fællestimerne støtte selvfølgelig Stilskrivningen, dog næppe i høj Grad; thi Øvelserne i Oversættelse, Grammatik og Gloser lægge tilstrækkelig Beslag paa disse Timer, og Realisten har intet andet Fag, hvis Stil og Grammatik kan støtte ham; ja, efter den Erfaring, jeg har gjort, har man endogsaa i tysk Stil at kæmpe med engelske Gloser, og det engelske sh og det franske ch løbe hvert Øjeblik i Pennen for det tyske sch osv. At Realisterne ogsaa her gjennemgaaende staa under deres studerende Kammerater i Dygtighed, saaledes som Klagen lyder fra alle Skoler, gjør naturligvis ikke Opgaven lettere.

Og dog vil jeg haabe, at Realisterne beholde den tyske Stil, baade for den Betydning, som de skriftlige Øvelser i et saa formrigt og udviklet Sprog som Tysk har for deres Udvikling, som ogsaa fordi det kan blive af stor Interesse for ikke faa af dem i senere praktiske Livsstillinger, at de

dog have faaet et Grundlag, hvorpaa der kan arbejdes videre. Der dæmrer desuden nu, som det synes, en Mulighed for, at deres Timetal til tysk Stil kan blive forøget, da Ministeriet selv i sin Rundskrivelse af 8. Marts 1879 til Rektorerne blandt andre Spørgsmaal til Overvejelse ogsaa har stillet det, om Fransk bør afskaffes som Undervisningsfag for Realisterne. Sker dette, og de franske Timer da fordeles mellem de to Fag, der spille ulige større Rolle for dem, Tysk og Engelsk, saa bliver Stillingen en Del gunstigere.

At Læreren i Tysk for Tiden arbejder under ugunstige Vilkaar, er vel ogsaa temmelig almindelig anerkjendt i Skoleverdenen, og for saa vidt kunne slige vidtløftige Bemærkninger derom synes overflødige. Jeg tror imidlertid, at de desuagtet kunne være paa deres Plads, da Tysk er et af de Fag, hvorom ikke faa af Disciplenes Forældre have eller tro at kunne have en Mening. Det er i Skolens Interesse, at dens Kreds kjender noget til de Forhold, hvorunder den arbejder, og i et Tilfælde som her, har det ligeledes stor Betydning for den enkelte Faglærer. Som det er forklarligt, dømmer Verden helst efter foreliggende Resultater. Synes disse i et enkelt Fag ikke gode, ja vel endog simple, saa spørges jo altid om, hvor Mangelen ligger, og om ogsaa Mange ere villige nok til at forudsætte, at baade Skolen saavel som den enkelte Lærer arbejder paa den bedste og hensigtsmæssigste Maade, saa kan det ikke være andet, end at Dommen om den enkelte Lærers Dygtighed og Samvittighedsfuldhed let paavirkes derved til Skade for hans Anseelse, selv om man i Almindelighed er tilbøjelig til at anse ham for en jævn dygtig og pligttro Mand.

Det tyske Sprogs Stilling er ikke blot uheldig for de 4 nederste Klassers Vedkommende; dets Stilling i Skolen i det hele forekommer mig skjæv og i pædagogisk Hen-



seende ikke naturlig. Loven af 1871 satte Fransk blandt de levende Sprog paa Højsædet ved at gjøre det til tvurget Fag gjennem hele Skolen med Stil til Afgangsprøve. Jeg skal villig indrømme det franske Sprog og den franske Litteratur en meget høj Plads; men hvor megen Respekt man end kan have derfor, og hvor megen Sympathi man end kan føle for det franske Folk og for hvad Verden skylder det, saa er det dog en Kjendsgjerning, at den franske Litteratur, der saa jævnlig minder om Katholicismen og om en Levevis og Tankeretning, som ikke er saa lidt forskjellig fra vor, vistnok aldrig bliver hjemlig her i Landet i en saadan Udstrækning, at Sproget derfor bør have en saa fremragende Plads i vore Skoler.

Det er forklarligt, at da man skred til den nuværende Ordning af de lærde Skolers Undervisning og med den friske Erindring i Sindet om den blodige Uret, vi kort før havde lidt af vor overmodige Nabo, man da krympede sig ved at indrømme Tysk Pladsen som det fornemste levende Sprog og lod sig nøje med at anvise det den beskednere Plads som Afslutningsfag ved 4de Klasse og iøvrigt frit Valgfag i de to øverste Klasser, og med Tysklands senere Færd for Öje er det en Selvfølge, at der maa løbe adskilligt Vand i Strande, inden Forholdet mellem det og os bliver ret ven-skabeligt. Men trods dette er og kan det kun være en forbigaaende Periode, hvorpaa der efter kortere eller længere Tid med Nødvendighed maa følge et Tilbageslag. Vi kunne nu engang ikke flytte os fra vor Plads paa Kortet. Tyskerne have været og ville vedblive at være det Folk, gennem hvilket vi have modtaget og fremdeles ville modtage de fleste og betydeligste Paavirkninger fra Aands- og Samfundslivets Omraader, og Litteraturen fra den Del af Tyskland, med hvilken vi stadig have haft og ville faa

mest Berøring, ligger os dog ganske anderledes nær end nogen anden af de store Kulturfolks, særlig de romanskes.

For Studenten, der vil dyrke Theologi, Filologi og Filosofi, er Tysk endnu Hovedsproget, naar han skal søge udenfor vor egen Litteratur, tildels vel ogsaa for Historikeren og Juristen; ja selv en betydelig Del af de Studerende af den mathematisk - naturvidenskabelige Retning kunne vistnok vanskelig undgaa at benytte dette Sprog, hvorvel Fransk har større Betydning for dem, — og dog ophøre de fleste af de studerende Disciple nu med Undervisningen i Tysk paa et Trin, hvor de egentlig først kunne begynde at faa ret Begreb om Sproget, og hvor selv de flinkere staa usikre og faulende lige over for en noget sværere tysk Bog.

Man vil vel strax indvende, at det jo staar enhver Fader og hans Søn frit at vælge Tysk i de to øverste Klasser; men enhver Skolemand vêd ogsaa, hvorledes det, at et Sprog er Valgfag, strax stiller det lavere i Disciplens Öjne; thi han har mest Respekt for de Fag, som han ser, Skolen anerkjender som nødvendigt Lærestof gjennem alle Klasser.

Naar dertil kommer den tidt uklare Lyst hos ham til at gjøre Bekjendtskab med et nyt Sprog, som han tænker sig, at han muligvis senere kan faa Brug for, og Hensynet til det mindre og lettere Pensum, der kræves i Engelsk og derved Udsigten til en bedre Karakter ved Afgangsprøven end i et vidtløftigere Pensum Tysk, saa kan man ogsaa allerede deraf forstaa, at Disciplen oftest vælger Engelsk. At han har ulige større Udbytte for sin egen Udvikling ved at lære et Sprog saa grundig, som Skolen kan byde ham det, i Stedet for Halvheder af to, har han ved Udgangen af 4de Klasse vistnok sjælden nogen klar Fornemmelse af og Forældrene vel ofte ikke heller. At Uvilje mod Tysk i Almindelighed skulde være afgjørende ved Valget

af de to Sprog, tror jeg ikke; jeg har ikke gjort den Erfaring. Naar man gjennemgaar de aarlige Fortegnelser over de Studerende, der have bestaaet Afgangsprøven ved Skolen, og som have valgt Tysk til Afgangsfag, viser sig følgende Forhold: I 1875 7 af 151, i 1876 20 af 149, i 1877 25 af 195, i 1878 26 af 179 og i 1879 45 af 213. I 4 af Skolerne har der endnu ikke været afholdt Afgangsexamen i Tysk. Det er saaledes ikke noget stort Procentantal, og dog synes det desuagtet at fremgaa, at der er begyndt et lille Omslag til Fordel for Tysk.

Og endnu et Hensyn taler stærkt for, at Undervisningen i Tysk bør spille en større Rolle i Skolerne end nu.

Vi se i vor Tid sammen med et livligt Studium af Oldnordisk en Række Bestræbelser for at rense Modersmaalet fra fremmede Ord og Former, særlig Germanismer, og fore det nærmere tilbage til den fælles nordiske Rod. Men medens man med stor Ihærdighed baade fra Lærdes og Læges Side har arbejdet derpaa, har Udbyttet dog nærmest kun naaet de enkelte Ord og Talemaader. Hovedforskjellen mellem Dansk og Tysk, Sætningsbygningen, har man ikke hidtil ret faaet ind med i denne Rensningsproces, og det forekommer mig, som om Germanismerne i denne Henseende tage til i Stedet for at tage af. Enhver, der vil gjøre sig den Ulejlighed blot en kort Tid at følge lidt med den store Mængde litterære Frembringelser, som udgjør Hovedmassen af Publikum's daglige Læsning, vil snart give mig Ret i, at Brugen af de hyppige og lange indskudte Participiumsforbindelser, Brugen af Objektet i Spidsen af Sætningen osv., der ere ejendommelige for Tysk, findes i et forbavsende Omfang i vor egen Litteratur. Og det er saare forklarligt. Den litterære Produktion baade paa første og anden Haand bliver stedse livligere, og Dag-

blade, illustrerede og underholdende Ugeblade, Tidsskrifter osv. skulle have Spalteføde. De kunne naturligvis ikke faa lutter originale Artikler og maa saa ty til Oversættelser og Bearbejdelser, og som det er rimeligt, og som Sproget ogsaa tydelig nok viser, er den tyske Litteratur en Hovedkilde.

Og man maa ikke tro, at det blot gjælder om litterære Produkter af laveste Rang; ogsaa i Tidsskrifter osv., hvis Indhold er vel redigeret, og som er Læsning for hvad man kalder det dannede Publikum, ja ligeledes i originale Arbejder af Værdi kan man finde en paafaldende Mængde Forsyndelser mod ren dansk Sprogbygning. Jeg skal til nærmere Forklaring anføre nogle Exempler, der ere tagne paa Maa og Faa af forskellige Blade, Tidsskrifter og originale Arbejder: »Det er et i Sandhed ejendommeligt, om organisk Liv mindende Skue at se de smaa Blærer hvirvle omkring . . .«, »og saaledes lærer man her ved de samme Hjælpemidler at kjende, for Exempel, Beskaffenheden af en halvt eller fuldstændigt til Serpentinmasse forvandlet, forhenværende Olivinekrystal; hvorledes indeni Stenen det af en Blanding af Jerntveilte og Jernforilte bestaaende Magnetjern efterhaanden bliver til Jerntveilte . . .«, »De staa lige over for en af dem med Rette eller Urette for meget alvorlig anset Fare«, »Saavel derved som ved de i Ægypten tagne og her baade i Tegning og Farve gjengivne Kopier fik dette Museum . . .«, »Den talrige Befolkning kom for forundret at beskue den spanske Opdagers endnu aldrig sete Sejlskibe . . .«, »Mest betænkelig var det dog, at Expeditionens to, paa en Overvintring aldeles uforberedte Transportskibe bleve indesluttede af Isen.« Jeg skal ikke trætte Læseren med flere Prøver; de ere meget lette at finde; at det er daarligt Dansk, der findes i dem, formoder jeg, Alle ville give mig Ret i.

Det, hvorm det gjælder for vor Litteratur og Sprog lige over for en saa mægtig og stærkt udviklet Litteratur som den tyske, hvis Sprog ligger vort saa nær, kan naturligvis ikke være, at vi stænge den ude; det vilde kun være til Skade for vor egen Udvikling og lader sig desuden slet ikke gjøre, som Forholdene ere; den paatvinger sig os ligefrem. Derimod kunne og skulle vi sætte al Kraft paa, at det Fremmede ikke overvælder os, og vort Sprog mister sin Ejendommelighed derved. Men ville vi værne om Modersmaalet i denne Henseende, saa er det ikke nok, at vi arbejde paa at rense det for udanske Gloser og Talemaader, saa maa vi ogsaa have Øjet aabent for, at dets ejendommelige Sætningsbygning holdes saa ren som mulig. Det er ikke nok, at vi kunne henvise til en Række af vor Litteraturs bedste Værker som Prøver paa smukt og rent Dansk; thi ved Siden af dem findes en dansk Litteratur af langt større Omfang, hvis Indhold dels er ligefrem godt, dels upaaklageligt, men hvor Sproget lader overmaade meget tilbage at ønske, hvad Renhed angaar. Da denne Litteratur nydes af en meget betydelig Del af Folket, bør vi ogsaa have Opmærksomheden rettet paa den.

Jeg tror, at der gennem de lærde Skoler kunde udrettes meget ogsaa i denne Henseende. Det er den Ungdom, der udgaar derfra, der senere som Yngre og Ældre fortrinsvis ere kaldede til at være Førere paa Aandslivets Omraader og dyrke Litteraturen og Sproget. Men til samme Kreds horer uden Tvivl ogsaa den største Del af dem, der syse med mindre litterære Arbejder, Oversættelser og Bearbejdelser fra fremmede Sprog, og, som jeg forudsætter, er Tysk det fremmede Sprog, der benyttes mest. Derfor burde alle Disciplene udstyres med saadanne Kundskaber

deri, at de senere kunne læse og forstaa det og tillige have erhvervet sig saa megen Sikkerhed i Brugen deraf, at de uden Vanskelighed kunne overføre det i Modersmaalet uden at fortyske dette. Og det kunde ret vel naas for de flestes Vedkommende, naar Undervisningen i Tysk først afsluttedes ved Udgangen af Skolen, og naar det ugentlige Timetal i de to øverste Klasser blev forstærket til 3, saa der kunde vindes Tid til regelmæssige skriftlige Øvelser i Oversættelse fra Tysk til Dansk. Ved den mundtlige Undervisning kan og bør Læreren naturligvis ogsaa vogte paa hvad man kalder en god Oversættelse og vænne Disciplen til at have Öje for hvad der er fælles og hvad der er særegent for de to Sprog; men dels bliver der med 2 ugentlige Timer ikke Tid nok til at øve det i synderlig Udstrækning, dels skærpes Blikket for en ren og smuk Form i Oversættelsen i langt betydeligere Grad ved skriftlige Øvelser. Disciplen vilde tillige derved vinde større Sikkerhed i Sproget i det hele — til Gavn ogsaa for Modersmaalet.

At Stemningen her i Landet for Tiden ikke er gunstig for det tyske Sprog, tør jeg ikke helt benægte, dog overvurderer man maaske ogsaa en saadan Uvilje; i ethvert Tilfælde tror jeg, at der er Forskjel paa de forskellige Dele af Landet. Men Strømmen maa, som sagt, en Gang vende.

I Politiken have vi nylig gjort en Vending og bøjet os for Nødvendighedens Krav, da vi som den lille og svage Stat selv gjorde det første Skridt til atter at indlede et venskabeligere Forhold til vor mægtige Nabo, skjönt vi ikke have faaet Oprejsning for den lidte Uret; var der nu ikke Anledning til, at der ogsaa snart paa Skolens Omraade blev taget lignende Hensyn til Virkeligheden, som

den nu en Gang foreligger, og at man uden at spørge før meget om national Sympathi eller Antipathi stillede det tyske Sprog paa den Plads i Skolen, der naturlig tilkommer det efter dets store Betydning for os — som det vigtigste af de levende Sprog?

Efterretninger

om

# Nykjøbing Kathedralskole

fra Juni 1879 til Pinte 1880,

meddelte af

**Chr. Listov.**



## I. Skolens Examina i 1879.

**Afgangsexamen til Universitetet** for øverste Klasses 3 Disciple og en Privatist fra Lolland afholdtes efter de gjældende Lovbestemmelser af 1871. De skriftlige Arbejder, hvortil Opgaverne vare udsendte af Ministeriet, udførtes, som forordnet, den 16de og 17de Juni. I Henhold til det af Undervisningsinspektionen fastsatte Schema blev den mundtlige Del af Prøven foretagen den 23de og 25de Juni samt den 7de og 8de Juli. Docent Dr. V. Thomsen, Medlem af Inspektionen, var Censor i Dansk Udarbejdelse I og II, i Oldnordisk, Latin, Fransk og Engelsk, Docent Dr. J. Petersen i Naturlære, Adjunkt Hasselager fra Herlufsholm i Græsk og Historie.

Til **Realafgangsexamen af højere Grad** ifølge Ministeriets Bekjendtgjørelser af 25. August 1871 stillede sig Realdisciplen af IV Klasse. Meddommere i Forening med Skolens Lærere vare: i Dansk Udarbejdelse Pastor Haar, i Tysk og Engelsk Docent Dr. V. Thomsen, i Geografi og Naturhistorie Docent Dr. E. Warming, i Arithmetik, Geometri og Naturlære Docent Dr. J. Petersen, i Historie Pastor Ulmer.

Resultaterne og de særlige Fagkarakterer ville ses af omstaaende Lister.

## Afgangsexamen for Studerende 1879.

Navne.	Dansk Udarbejdelse I (fri Opgave).	Dansk Udarbejdelse II (bekjendt Stof).	Oldnordisk.	Fransk, Dobbeltfag, (skriftlig og mundtlig).	Engelsk.	Historie (Dobbeltfag).	Latin, skriftlig.	Latin, mundtlig, af det læste.	Latin, mundtlig, ikke læst.	Græsk (Dobbeltfag).	Naturlære.	Points.	Hovedkarakter.
<b>Carl B. Olfvarius,</b> f. $21/10$ 1861; optagen 1872.	g+	mg.	ug÷	mg.	mg+	ug÷	g+	mg÷	g+	mg÷	ug.	95	Første.
<b>Johannes M. Volquartz,</b> f. $25/8$ 1860; optagen 1875.	mg÷	mg.	mg+	g+	mg.	mg÷	mg÷	mg÷	g.	g.	ug÷	87	Første.
<b>J. Ludvig Grandjean,</b> f. $26/7$ 1862; optagen 1872.	mg.	mg+	mg.	mg÷	ug÷	ug÷	g÷	mg÷	mg÷	mg+	ug÷	96	Første.
<b>Privatist J. G. Heje</b>	mg÷	mg÷	g.	g.	mg.	g.	g.	g+	g÷	g÷	ug+	74	Anden.

**Realafgangsexamen**  
af højere Grad 1879.

Navn.	Dansk Udarbejdelse.	Tysk, skriftlig og mundtlig.	Fransk.	Engelsk (Dobbeltfag).	Historie.	Geograf.	Arithmetik, skriftlig og mundtlig.	Geometri, skriftlig og mundtlig.	Naturhistorie.	Naturlære.	
<p style="text-align: center;"><b>Vilhelm Th. Blangstrup,</b> født <math>17/5</math> 1863, optagen 1871 i gl. I Kl.</p>	g+	g÷	mg÷	g+	g.	tg+	g+	mg÷	tg÷	g+	<p style="text-align: center;">Bestaaet med <math>50\frac{1}{3}</math> Points.</p>

Til at bestaa ved Realafgangsexamen af højere Grad kræves mindst 33 Points.

Til de skriftlige Arbejder modtog Skolen følgende Opgaver fra Ministeriet.

### A. Til Afgangsexamen for VI Klasse.

#### Dansk Udarbejdelse I (fri Opgave).

Hvad gjør et Folk livskraftigt indadtil og stærkt udadtil?

#### Dansk Udarbejdelse II (bekjendt Stof).

Den nordamerikanske Frihedskrig og dens Betydning.

#### Oversættelse fra Latin.

Si consideret aliquis universam mundi administrationem, intelliget profecto, quam vera sit sententia Stoicorum, qui aiunt, nostri causa mundum esse constructum. Omnia enim, quibus constat quæque generat ex se mundus, ad utilitatem hominis accommodata sunt. Homo igne utitur ad calefaciendum et lucendum, ad coquendos cibos ferrumque fabricandum; utitur fontibus ad potum et ad lavacra, fluminibus ad agros irrigandos terminandasque regiones; utitur terra ad percipiendam fructuum varietatem, collibus ad vineta, planis ad segetem; utitur mari non solum ad commercia, verum etiam ad ubertatem omnis generis piscium. Quod si his elementis utitur, quibus est proximus, non est dubium, quin et coelo utatur, quoniam et coelestium rerum officia ad fertilitatem terræ, ex qua vivimus, temperata sunt. Sol irrequietis cursibus orbis annuos conficit et aut oriens diem promit ad laborem aut occidens noctem terræ inducit ad requiem et tum abscessu longius ad meridiem tum accessu propius ad septentrionem hiemis et æstatis vicissitudines facit, ut et hibernis humoribus terra pingvescat et æstivis caloribus fruges mitescant. Luna quoque, nocturni temporis gubernatrix, amissi ac recepti luminis vicibus menstrua spatia moderatur et cæcas tenebris noctes fulgore claritatis suæ illustrat, ut opera humana sine labore ac molestia confici possint. Astra etiam cetera vel ortu vel occasu suo certis stationibus opportunitates temporum subministrant. Quin et nutus animantes in usum hominis a deo factas intelligimus, partim ad cibos partim ad vestitum partim ad operum auxilia. Sed Academici contra Stoicos disserentes solent quærere, cur, si deus omnia hominum causa fecerit, etiam multa contraria et inimica et pestifera nobis reperiantur quum in mari tum in terra. Quibus breviter responderi potest in hunc modum. Proposuit deus homini et bona et mala, quia sapientiam ei dedit, quæ tota fere in discernendis malis ac bonis sita est. Neque enim potest quisquam eligere meliora et

scire, quid bonum sit, nisi sciat idem reicere ac vitare, quæ mala sunt. Invicem sibi connexa sunt, ut sublato alterutro utrumque tolli sit necesse.

*Irrequietus, rastløs.*

### Fransk Stil.

Den 15de August 778 tildrog der sig, i en lille Dal i Pyrenæerne, som endnu den Dag idag er bekjendt under Navnet Roncevaux, et frygteligt Drama, som i flere Aarhundreder skulde begejstre alle de kristne Nationers Digtere. Historien fortæller os, at Frankernes Konge, Carl den store, kom tilbage fra et Tog til Spanien. I hans Bagtrop befandt sig alle Høvidsmændene for hans Hær og hele Blomsten af hans Hof. Den store Hær var passeret uden Uheld. Men pludselig i det Øjeblik, hvor Bagtroppen ankom i et snævert Pas, lod en forfærdelig Støj sig høre i de tykke Skove, hvormed denne Del af Pyrenæerne endnu er bedækket. Tusinder af Folk kom ud derfra og kastede sig over Carls Soldater. Det var Baskerne, hvem Haabet om et stort Bytte fristede, og som desuden, ligesom alle Bjærgboere, ikke holdt af, at man saaledes krænkede deres Bjerge. De trængte Frankerne ned i den lille Dal, som er der ganske i Nærheden, for at gjøre sig den Glæde lettere at nedhugge dem. Og i Virkeligheden nedhuggede de dem lige til den sidste. Det er saaledes, at hin Roland døde, hvem Sagnet mere og mere har gjort til Midtpunktet i hele denne Fortælling og til Helten i hele dette Drama. Blandt de Digte, som ere blevne helligede denne Helts Ære, er intet berømttere end Rolandskvadet. Vi kjende ikke dets Forfatter, men man kan ikke tvivle paa, at det er blevet forfattet af en Mand fra Normandiet henimod Slutningen af det ellefte Aarhundrede.

Den 15de August 778 skrives helt med Bogstaver. Bagtrop — arrière-garde. Blomst — élite. Pas — passage. Bjærgboer — montagnard. trænge ned — précipiter. gjøre — udtr. give. nedhugge — égorger. Sagn — légende. hvem ... har gjort til — udtr. af hvem ... har gjort. Kvad — chanson. Mand fra Normandiet — normand.

## B. Til Realafgangsexamen og IV Klasses Aarsprøve.

### Dansk Udarbejdelse.

De vigtigste Polardyr paa Land og i Hav og deres Betydning.

### Latinsk Stil.

Efter at Codrus var død 1068 for Christi Fødsel, var der in-

gen Konge i Athen. Statens Styrelse blev overdraget Øvrigheds-personer, men den havde endnu ingen Love. Da der derfor ikke var Frød iblandt Borgerne, og Staten plagedes af Uenighed, gav Draco Athenienserne Love i Aaret 624; men disse Love vare saa strænge, at Folket sagde, de vare skrevne med Blod, og tredive Aar senere blev Solon, en Mand af stor Retsindighed og en af Statens Archonter, udnævnt til at grundlægge ligesom en ny Stat ved Love. Han udmærkede sig ved en saadan Visdom og et saa stort Maadehold, at han blev baade Almuen og Raadet kjær. Hvor berømte Solons Love vare over hele Grækenland og i Italien, have mange Skribenter fortalt. Deres Rygte naaede endog til Rom, hvor Folket besluttede at sende Gesandter til Athen for at lære disse Love at kjende. Dog var der kun en ringe Lighed imellem dem og de Love, som Decemvirerne efter disse Gesandters Tilbagekomst skrevne i Rom, og som bleve kaldte de tolv Tavlers Love.

Styrelse — administratio. Øvrighedsperson — magistratus. plage — vexare. Retsindighed — justitia. grundlægge — condere. ligesom — velut. Randet — senatus. Skribenter — scriptores. naa — pervenire.

### Tysk Stil.

Da Napoleon i Krigen mod Preussen hurtig var ankommen som Sejrherre foran Berlin og der fik den Efterretning, at Levningerne af den preussiske Hær trængtes haardt, og at Spandau havde overgivet sig, saa udtrykte han sine Soldater sin Tak i følgende Ord: Soldater, I have ikke skuffet mit Haab, Eders Bedrifter svare ganske til det franske Folks Forventninger! Fjenderne ere dels faldne ved Sværdet, dels fangne. Vi have taget 60 Kanoner og 65 Faner. 3 Fæstninger ere i vor Magt. Lige til Oder er Kongeriget Preussen besat af vore Vaaben, en Del af vore Tropper er draget ind i Hovedstaden. Denne Hæder tilhører Eder, Soldater; I have alle kappedes om at yde Eders Kejser udmærket Tjeneste. I ville være uovervindelige, saa længe denne Aand besjæler Eder. Gaaer dertor nu ogsaa Russerne modig i Møde, forskrækkes ikke for den nye Fjende, fornyer i Preussen Slaget ved Austerlitz. Snart ville nye Hære følge efter Eder, for at hævde Eders Erobringer.

Levning — Ueberrest. trænge — drängen. overgive sig — sich ergeben. udtrykke — ausdrücken. skuffe — täuschen. Bedrift — That. svare til — entsprechen. kappes — wettefeiern. yde — leisten. Tjeneste — Dienst i Flertallet. besjæle — beseeelen. fornye — erneuern. følge efter — nachfolgen. hævde — behaupten. Tallene skrives med Bogstaver.

### Arithmetik.

1. 840 Tønder Korn kjøbes à 10 Kr. 50 Øre og sendes med  $4\frac{1}{8}$  Procents Omkostninger til Norge;  $\frac{1}{8}$  af Kornet fordærves af Søvand og sælges for 5 Kr. pr. Tønde. Resten sælges saaledes, at der tjenes  $7\frac{1}{7}$  Procent paa hele Handelen.

Hvad er da hele Partiet solgt for? Hvor meget er der betalt for 1 Tønde af det ufordærvede Korn?

2. Hvorledes kan man af en given Proportion danne nye Proportioner ved Addition og Subtraktion af Leddene?

Sætningerne bevises og anvendes dernæst paa følgende Op-gaver:

a. Tallet 1000 deles i to Dele, hvis Forhold er som  $\sqrt{3}$  til  $\sqrt{2}$ . Delene findes med en Nøjagtighed af 0,1.

b. Ligningen 
$$\frac{x+a}{b-x} = \frac{x-b}{a-x}$$

opløses med Hensyn til  $x$ , og det fundne Udtryk prøves ved Indsættelse i Ligningen.

c. Af Ligningen 
$$\frac{\log ax}{\log bx} = \frac{\log x}{\log b}$$

findes  $\log x$ , og Udtrykkets Rigtighed prøves.

### Geometri.

1. I Siden AB af Trekanten ABC er der givet et Punkt M. Trekanten MBC afskæres og erstattes ved en anden MCN lige saa stor saaledes, at der dannes en ny Trekant AMN lige stor med ABC.

I Siden AB af Trekanten ABC er der givet to Punkter L og M. Trekanten MBC erstattes ved en anden lige saa stor, MNC, og LAC ved en anden lige saa stor, LNC, saaledes, at der dannes en ny Trekant LMN lige saa stor som ABC.

2. I en Cirkel med Radius  $r$  er indskrevet en regelmæssig Tolvkant. Man skal finde dennes Side, Diagonalerne fra samme Vinkelspids til alle de øvrige og Arealet af det af Tolvkantsiden afskaarne Segment (Afsnit).

3. I en Cirkel med Radius 10 Alen er givet Buen AB 8 Alen lang, Buen CD 12 Alen lang. Korderne AC og BD skære hinanden i et Punkt O indenfor Cirkelperiferien. Hvor mange Grader, Minutter og Sekunder indeholder Vinklen AOB?

Skolen holdt sin **Aarsprøve** efter det Schema, hvormed Indbydelsesskriftet for 1879 slutter. Ved denne opnaede de studerende Disciple i IV Kl. henholdsvis  $79\frac{1}{3}$ , 59,  $47\frac{2}{3}$ , og 45 Points; 3 fik Plads i V Klasse. I øvrigt oprykkede til højere Klasser: fra I 13 af 17 (1 var udmeldt for at følge med sine Forældre til Kjøbenhavn), fra II 10 af 15, fra III 3 af 6, fra V 5 af 6 Disciple.

**Halvaarsprøven** foretoges i Ugen for Juleferien. Dens skriftlige Del bestod af Udarbejdelse i Modersmaalet for alle Klasser, latinsk Stil i I st., II st., III st., IV st., Oversættelse fra Latin i V og VI, fransk Stil i V og VI, tysk Stil i II R, III R og IV R, engelsk Stil i I R. matematisk Udarbejdelse i I, II, III, IV, Skrivning i I og II. Med faa Undtagelser vare Klassernes samtlige Lærefag Gjenstand for mundtlig Overhøring.

Efter forudgaaende Begjæring underkastede A. V. Christensen fra Bramslykke paa Lolland og J. Holst, Discipel paa Nakskov Apothek, sig i December den for Farmaceuter forordnede Latinprøve her ved Skolen.

## II. Lærerkredsen. Skolen i Almindelighed.

Under 16. Juni f. A. blev Cand. philol. Adolph Vilhelm J. L. Møller konstitueret som Lærer ved Nykjøbing Kathedralskole og begyndte sin Virksomhed her umiddelbart efter Sommerferien.

Med Ministeriets Samtykke har Skolens Sanglærer Organist A. Hyllested havt Orlov fra 1ste Oktober til Begyndelsen af Maj for ved et Ophold i Ulandet at uddanne



sig videre som Musiker. Hans Timer og øvrige Forretninger her ved Skolen have i den Tid været besørgede af Musiklærer C. Skaarup.

Min Beskikkelse til Rektor ved Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt er af 6te Oktober 1854. Førrige Aars Oktober Maaned bragte mig ikke faa kjære Vidnesbyrd om, at min 25de Aarsdag som Rektor var erindret af Foresatte og Medborgere, af Discipelforældre og fordums Disciple, af ældre og yngre Venner. Aarsdagen selv faldt i den lille Høstferie; men en særlig Skolehøjtid var mig beredt den 8de Oktober af mine Medlærere og Disciple, der paa forskjellige Maader lagde deres venlige Sindelag mod mig for Dagen. Her skal kun nævnes, at man havde ladet Lovsangsalen, hvor vi skulde samles efter Ferie-dagenes Ophør, festlig pryde med blomstrende Planter, med Guirlander og Flag, og at jeg, da jeg om Morgenen indtog min vante Plads i Skolekredsen, blev hilset med en smuk Sang, skreven i Dagens Anledning, og en hjertelig Tale, paa hvilken jeg svarede med følgende Ord.

Naar jeg i disse Dage, hvad jeg, som De let ville forstaa, har følt en særlig Trang til, har ladet min Tanke gaa tilbage over det Aaremaal, hvori Guds almægtige og kjærlige Haand har ført mig som Styrer for forskjellige Kredse af den unge Slægt, op-ruller sig for mit Øje et Billede, ikke ganske lignende det, som Velviljen har udkastet og personlig Hengivenhed givet Farve i den kjærlige Hilsen, der nys blev bragt mig ved Skolens ældste, højagtede Overlærer. Forskjellen ligger jo væsentlig deri, at Velviljen ser Bestræbelserne som fuldbyrdede Kjendsgjerninger, som Resultater. medens Selvprøvelsen opdager Skrøbelighedens Præg hæftet til mangt og meget, at den personlige Anerkjendelse lader Blikket svæve ned igjennem Aarenes lange Perspektiv, glad ved at lade sig lede af de Lyspunkter, der kunne frembyde sig, Selvprøvelsen derimod maa fordybe sig i det enkelte med Bevidsthed om, hvor ofte Udførelsen i Handling stod tilbage for den gode Hensigt. Og tør jeg nu vel sige, at jeg ikke, da jeg blev kaldet til at træde i Spidsen for en anselig Skole, gik til dette

Embede uden en levende Følelse af Ansvar, af de Fordringer, der kunde stilles, og de Forpligtelser, der fulgte med, og at denne Følelse af Ansvar har ledsaget mig gennem de mange Aar paa Herlufsholm og i den Tid, jeg nu har været Nykjøbing Skoles Rektor, saa føler jeg ogsaa fuldt vel, at min Virksomhed som Fører i Kundskabens forskellige Egne, som de unge Sjæles Opdrager, som Raadgiver og Ordner, som den alvorlige, men derfor ej ukjærlige Vejleder, hvor det gjaldt Opmuntring eller Advarsel, den milde Tiltale eller det revsende Ord, at denne min Virksomhed trænger til en overbærende Dom, naar den i Sandhedens klare Lys stilles overfor det ideale.

Et er der, som har været mig et Hvilepunkt, naar Anfægtelsens Timer kom, det er dette, at jeg ingensinde selv har trængt mig frem til de Poster, jeg har beklædt. Der er kaldt ad mig, før jeg selv havde gjort noget Skridt, kaldt ad mig ved Mænd, der havde Evne og Ret til at dømme og træffe Afgjørelsen i disse Forhold, og deri maatte jeg se en Styrelse, et Kald fra Vor Herre, en Tilkjendegivelse af, at han havde sin Bestemmelse med mig. Saaledes, da jeg blev ansat histovre, hvor Danebrog ikke længere tør vaje, saaledes, da jeg ombyttede Slesvig Domscole med Herluf Trolles Klosterscole ved Sus-Aa, og saaledes, da jeg for 7 Aar siden kom til dette mig saa kjære Sted, hvor min Fader havde gaaet som Discipel, ved Guldborgsundets Vande. Og saa vil jeg da fremdeles fortsætte min Gang, fremad stræbende og ærlig arbejdende efter Evne, saalange der forundes mig Helbred og Kraft, fortroende mig til, at Gud er den, der virker i os baade at ville og at udrette. Hidtil har Herren hjulpet.

Har det da i nogen Maade trods al Skrøbelighed og Ufuldkommenhed lykkedes at føre noget af det frem til Blomstring og Sejer, der hører ind under Skolelivets Opgave, da glemmer jeg ikke, hvad jeg i saa Henseende skylder de Mænd, trofaste, samvittighedsfulde, nidkjære Medarbejdere, jeg har fundet ved min Side baade i min tidligere Virkekreds og ved denne Skole. Mit Ord vender sig derfor til Dem, mine højtagnede Medlærere, med oprigtig Tak for ufortrøden Bistand i den fælles Gjerning, med Tak for vort Samarbejde og vort Samliv, med Tak ogsaa for de Timer, hvori vi have udvexlet Anskuelse og Erfaringer paa vor daglige Syssels Omraade. Det var jo uniskjendeligt at spore, at selv hvor vi havde forskjelligt Syn paa en eller anden Enkelthed, besjæledes vi dog alle af Hensynet til hvad der bedst kunde fremme de Unges Vel, Udviklingen af Aand og Hjærte. Og Tak for dette Møde i Dag! Disse Dage have bragt mig kjære Beviser

paa, at man har ment at finde en Stræben mod det gode Maal ogsaa i min Virksomhed, men særlig sætter jeg Pris paa, at De have villet give denne vor Sammenkomst saa smukt, saa festligt et Præg: jeg ser deri et Vidnesbyrd om, at der er et engere Baand, der knytter os sammen, end blot Fællesskabet i den samme Dagsgjerning og Livsidræt.

Og nu min Tak til Eder, mine kjære Disciple, for hvert Brev paa Eders Hengivenhed, paa Eders Hjærtets Følelser for mig. Jeg vêd det jo godt, min Stilling fører det saaledes med sig, at jeg stundom i Steden for det milde og spøgende kan have et alvorligt, et strængt, et dadlende Ord at henvende snart til en, snart til en anden; men jeg tror ogsaa, I ere overbeviste om, at det er min Pligt, ikke min Lyst, der lægger mig Ordet paa Læben. Der kan være Bekymring og Sorg over det vrangt i mit Sind, men jeg haaber til Gud, at der ikke i det revsende Ord skal findes Ukjærlighedens Klang eller Mangel paa Omhu for Eders Vel i Nutid og Fremtid.

Men Du, vor Gud og Fader, Du som holder Folkenes Skjæbner og hver eneste Menneskesjæl i din almægtige Haand, til Dig bede vi for alt, hvad der er os dyrebart. Tag Du i din Varetægt vor Konge og dem, der staa Tronen nær! Du lade din Naade hvile over vort Fædreland: vi bede for det som hin Israels Konge for Templet, han havde rejst til din Ære: lad dit Øje være aabent over vort Land og høj dit Øre til de Bønner, som derfra opsendes, at det gode maa trives, at Enigheden maa voxe, at de trofaste Sønner og Dotre, der nu lide under Fremmedherskerens Aag, voldelig udelukkede fra Fædrenes Arne og Modersmaalets liflige Røst, maa snart vende tilbage og atter flokkes om vor fælles Moders Fod! Du skjærme om Kundskabslivets Udvikling, give frodig Væxt til den gode Sæd, der udstros i Ungdommens Sjæle i de høje som i de lave Skoler! Du skjænke ogsaa din Velsignelse til dette vort lille Samfund, at Lærdommen ikke maa falde mellem Tidsler eller paa stenig Grund, at Renhedens og Villighedens og Arbejdsomhedens Aand maa vinde mere og mere Magt over store og smaa, og den gode Gjerning øves i Trofasthed til Fremme for et sundt Liv og dit Navn til Pris og Ære! —

Pastor Ulmer, som under 27. Januar d. A. beskikkedes til Sognepræst for Tingsted Menighed paa Falster, sluttede sin Virksomhed her ved Skolen med Udgangen af Februar.

Fra Begyndelsen af Maj har den ny ansatte Kapellan ved Byens Kirke, Pastor V. Petersen, overtaget Religionsforedragene i de øverste Klasser, foreløbig dog kun i V (paa Grund af Afgangsexamens Nærhed).

---

Den af Skolens Lærere i 1875 oprettede private Forberedelsesklasse begyndte Skoleaaret med 12 Elever; for Tiden er Elevtallet 14.

---

Siden Affattelsen af forrige Aars Program har Skolen modtaget de nedenfor anførte Meddelelser fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Ministeriel Skrivelse af 16. Juli 1879, at intet Gebyr bliver at afkræve Privatister, der ønske at supplere deres tidligere Examen med en Prøve (mundtlig og skriftlig eller skriftlig alene) i Latin;

Aftryk af Undervisningsinspektionens Beretning til Ministeriet, dat. 20de August, om de i 1879 kontrolerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Realskoler;

minist. Skrivelse af 1. September, at en Discipel, der efter Hovedexamen udmeldes for umiddelbart derefter at gaa over i en anden offentlig lærd Skole, har at betale for første Halvdel af Juli Kvartal til den Skole, han forlader, for sidste Halvdel til den, hvori han optages;

Cirkulære af 22. September, at det maa paases, at Disciplene af V og VI Klasse ved Undervisningen i Tysk ikke blot vedligeholde deres tidligere grammatiske Kundskaber, men ogsaa udvide dem saa meget, som Forfatterlæsningen giver Lejlighed til, og gjøre Rede derfor ved Afgangsexamen;

Cirkulære af 4. November, at ethvert Vidnesbyrd om

en ved Skolen aflagt Prøve skal forsynes med Skolens eller Skolebestyrerens Segl;

Oplysninger (modt. den 27. November) om Discipelfrekventsen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler for Skoleaaret 1879—80;

minist. Skrivelse af 1. December, at det ved Indsendelsen af Skolens aarlige Regnskab maa iagttages, at Hovedbogen med Bilag adresseres til Kvæstor, Kassebogen med Bilag til Kongerigets 1ste Revisionsdepartement;

minist. Skrivelse af 13. December, at de i Skrivelserne af 30. September 1865, 3. Juni 1873 og 29. Maj 1876 indeholdte Regler om Skolepenges Opkrævning og Erlæggelse fremdeles staa ved Magt;

minist. Skrivelse af 17. Februar 1880 om, hvorledes Synsforretninger fremtidig blive at afholde og en Synsprotokol at føre for Rektors Embedsbolig i Henhold til kgl. Anordning af 3. September 1879, hvoraf Aftryk vedlægges;

Cirkulære af 11. Marts, at der som extraordinære Gratister i samtlige lærde Skoler kan optages indtil 12 Disciple, der paa Grund af deres Evner og Forældrenes ringe Formuesforhold særlig maatte egne sig til en saadan Begunstigelse, i hvilken Anledning Forslag begjæres indsendt af Rektor.

### III. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Indbydelsesskrift havde Skolen 54 Disciple. Til Universitetet dimitteredes 3: C. B. Olivarius, J. M. Volquartz og J. L. Grandjean; efter bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad af-

gik V. T. Blangstrup. Endvidere udmeldtes ved Slutningen af Juni C. A. O. Höyem (til Handelen), i Juli G. C. Frigast, da hans Forældre flyttede til Kjøbenhavn.

Fra 15. August optoges 21 nye Disciple, saa at Skoleaaret 1879—80 begyndte med 69. Af disse udgik i Juleferien A. C. Plenge (II R), ved Paasketid H. L. C. C. Brehm (II R), A. G. M. Bentzen (I R) og V. Sidenius (I R), alle for at uddannes til en praktisk Livsvej. Derimod optoges fra Nytaar to nye Disciple: J. P. Müller i II st. og N. Larsen i I st.

Skolen tæller saaledes for nærværende Tid, den 15. Maj, 67 Disciple, som her opføres efter den Plads, de indtage i Klasserne ifølge sidste Sammentælling, VI og V efter Udfaldet af Halvaarsprøven. *Nr. efter Navnet* angiver Disciplens Plads ifølge Middelkarakteren for Aaret. De i dette Skoleaar optagne ere betegnede med \*, Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor intet Hjemsted er nævnt, menes Nykjøbing p. F.

#### **Dimittenderne.**

1. Erik Jespersen (afd. Distriktslæge J.)
2. Henrik J. Posselt (afd. Provst P., Sognepræst for Østtofte paa Lolland).
3. Christian Platou (Herredsfoged, Kancelliraad P.)
4. Jens Peter C. Svendsen (Proprietær S., Helgenæs paa Lolland).
5. Georg A. Brockdorff (Kaptajn B., Skibsfører under den kgl. grønlandske Handel).

#### **V Klasse.**

1. Otto C. C. Kranker (afd. Sagfører K. i Nakskov).
2. Carl Johan Neergaard (Overlærer N. her ved Skolen).
3. Ludvig V. N. Theisen (Kjøbmand Th. i Nakskov).

4. J. Peter S. Theil (Landmaaler Th., Gaardejer i Fuglse paa Lolland).

#### IV Klasse.

1. (Real.) H. Peter Jakobsen (Redaktør J.) *Nr. 4.*
2. A. Christian Struckmann (Læge S., R. af Db.) *Nr. 1.*
3. A. Charles G. V. P. Münnich (Toldassistent M.) *Nr. 2.*
4. (Real.) Harald Frederiksen (Proprietær F., Forpagter paa Fuglsang, Lolland). *Nr. 3.*

#### III Klasse.

1. H. Peter Olsen (Gaardejer O. i N.-Vedby.) *Nr. 1.*
2. Niels B. Gotfredsen (afd. Gaardejer Gotfred Hansen i Torpe paa Lolland). *Nr. 2.*
3. Poul C. Lütken (Fotograf, pension. Overlærer L., Kjøbenhavn). *Nr. 3.*
4. Andreas C. M. Jörgensen (Malermester J. i Saxkjøbing). *Nr. 5.*
5. Valdemar Møller (Pastor M., Ulsted i Aalborg Amt). *Nr. 4.*
- \*6. Hans Ernst D. Wegener, f.  $21/8$  1864 (Pastor W., Halsted paa Lolland). *Nr. 6.*
7. C. Gustav Pontoppidan (afd. Etatsraad, pension. Borgmester og Byfoged P.) *Nr. 7.*
8. Frederik J. Graae (Pastor G., Idestrup, R. af Db.) *Nr. 10.*
9. (Real.) F. Vilhelm Thomsen (Avlsbruger Th.) *Nr. 8.*
10. (Real.) S. Georg G. Hansen (Pastor H., Majhølle paa Lolland). *Nr. 9.*
11. J. Matthias W. Friderichsen (Jægermester F. til Kjærstrup paa Lolland, R. af Db.) *Nr. 11.*
12. (Real.) N. Jes Frederiksen, Broder til Nr. 4 i IV. *Nr. 12.*

13. Holger F. Blicher (Pastor B., Kjettinge paa Lolland).  
*Nr. 14.*
14. F. Vilhelm Ahlefeldt-Laurvig (Hofjægerm. Greve A.-L.  
til Møllerup i Jylland). *Nr. 13.*

### II Klasse.

1. O. Valdemar Frederiksen, Broder til Nr. 4 i IV og  
Nr. 12 i III. *Nr. 1.*
- \*2. Jörgen Peter Müller, f.  $\frac{7}{10}$  1866 (Pastor M., Sogne-  
præst for Stadager). *Nr. 2.*
3. Vilhelm E. Holm (Forpagter H., Rosenlund paa Lol-  
land). *Nr. 4.*
4. Anton Willemoes (Pastor W., Vester Ulslev paa Lol-  
land). *Nr. 3.*
5. (Real.) Volmer Jespersen, Broder til Nr. 1 i VI.  
*Nr. 8.*
6. Conrad S. Bolwig (Pastor B., Vaalse). *Nr. 9.*
7. (Real.) Poul C. T. Koch (Forstinspektør, Skovrider  
K., Hillesvig p. Lolland). *Nr. 6.*
8. Hans V. Koch (Pastor K., Brøndshøj p. Sjælland).  
*Nr. 7.*
9. Frederik C. L. Sodemann (afd. Fuldmægtig S. i sta-  
tistisk Bureau). *Nr. 5.*
10. Louis E. Heyn (Distriktslæge H., Saxkjøbg). *Nr. 12.*
11. (Real.) Carl J. Funder (Læge F., Vesterborg paa  
Lolland). *Nr. 11.*
12. (Real.) Johan Ditlev Friderichsen, Broder til Nr. 11  
i III. *Nr. 13.*
13. (Real.) H. F. E. Marius Lenschau (Politibetjent L.)  
*Nr. 14.*
14. Sophus N. C. Claussen (flhv. Redaktør C.) *Nr. 10.*
15. (Real.) Christian Hansen (Kjøbmand H.) *Nr. 15.*



16. C. Nikolaj M. Schmidt (Skolelærer og Kirkesanger S. i Sønder Alslev). *Nr. 16.*
17. (Real.) Valdemar Platou, Broder til Nr. 3 i VI. *Nr. 17.*

### I Klasse.

- \*1. Niels Larsen, f.  $\frac{5}{10}$  1865 (Parcellist Lars Nielsen i Øverup). *Nr. 3.*
- \*2. Marius B. Hansen, f.  $\frac{26}{4}$  1865 (afd. Skolelærer H. i Kallø p. Lolland). *Nr. 1.*
- \*3. H. Edvard Hass, f.  $\frac{9}{6}$  1866 (Avlsbestyrer H., Frisenfeldt). *Nr. 2.*
- \*4. Hans Jörgen Christiansen, f.  $\frac{19}{11}$  1868 (Kjøbmand C.) *Nr. 4.*
- \*5. Christian F. Neergaard, f.  $\frac{10}{5}$  1868, Broder til Nr. 2 i V. *Nr. 5.*
6. J. H. Hjalmar Svendsen (afd. Pastor emer. S., fh. Sognepræst paa Vaagø bl. Færøerne). *Nr. 6.*
7. Frederik Wittrup (Adjunkt og Regnskabsfører W. her ved Skolen). *Nr. 7.*
- \*8. Valdemar J. Hansen, f.  $\frac{5}{10}$  1867 (Forpagter H., Ødegaard p. Lolland). *Nr. 10.*
- \*9. (Real.) L. Julius V. Broberg, f.  $\frac{13}{10}$  1866 (Stationsforvalter B., Grønge p. Lolland). *Nr. 8.*
- \*10. H. Lauritz Petersen, f.  $\frac{19}{3}$  1866 (Proprietær P. til Skovbjerggaard, Byskov). *Nr. 9.*
- \*11. A. Carl L. Viale, f.  $\frac{23}{5}$  1868 (Handelsagent V.) *Nr. 11.*
- \*12. H. C. Th. Valdemar Nielsen, f.  $\frac{28}{3}$  1867 (Dyrlæge N., Korselitse). *Nr. 13.*
- \*13. Holger Jespersen, f.  $\frac{27}{1}$  1869, Broder til Nr. 1 i VI og Nr. 5 i II. *Nr. 16.*

- \*14. H. Christian Wichmand, f.  $13/6$  1867 (Proprietær W., Frederiksminde p. Lolland). *Nr. 14.*
- \*15. Otto C. F. Gundelach, f.  $12/4$  1865 (Distriktslæge G.) *Nr. 12.*
- \*16. Johan D. Frederiksen, f.  $19/7$  1867 (fhv. Professor F. ved Københavns Universitet). *Nr. 15.*
- \*17. Knud Th. Pontoppidan, f.  $1/5$  1868, Broder til Nr. 7 i III. *Nr. 17.*
- \*18. (Real.) Holger B. Bruun, f.  $28/7$  1866 (Fabrikant B.) *Nr. 18.*
- \*19. (Real.) Christian I. Brill, f.  $1/5$  1867 (afd. Kurvemagerm. B.; Stiffader: Kjøbmand Ferrall). *Nr. 19.*
- \*20. (Real.) Ludvig Th. Brehm, f.  $1/8$  1867 (Kjøbmand B.) *Nr. 20.*
- \*21. (Real.) J. Godske Willemoes, f.  $7/12$  1867, Broder til Nr. 4 i II. *Nr. 21.*
- \*22. (Real.) Alfred H. Nobel, f.  $10/12$  1865 (Fabrikant N.) *Nr. 23.*
- \*23. (Real.) Vilhelm Funder, f.  $25/3$  1867, Broder til Nr. 11 i II. *Nr. 22.*

Af de 69 Disciple ved Skoleaarets Begyndelse vare

studerende . . . . . 46,

Realister . . . . . 23,

fra Nykjøbing By og Omegn 37, udenbys 32.

Den 15. August 1878 vare af 54 Disciple

studerende 35, Realister 19.

---

#### IV. Undervisningen.

Til de ved kongl. Anordning af 15de Juni 1877 fastsatte Religionsforedrag har V Klasse i dette ligesom i

forrige Skoleaar afgivet en Latintime om Ugen, VI Klasse i første Halvaar en af de latinske, i sidste en af Historie-timerne.

Fag og Timer have været saaledes fordelte:

Rektor Listov Oldnordisk i VI, Græsk i V+VI, Engelsk i IVR og VI; 14 Timer ugentlig.

Overlærer Nielsen Latin i I st., i III st. og i V+VI; 24 (25) Timer.

Overlærer Neergaard Fransk i II, III, V, VI, Latin i IV st., Græsk i III st.; 25 Timer.

Adjunkt Wittrup Tysk i II, III, IV, VI, Dansk i I, Historie i IV, Skrivning i I, II, IIR, IVR; 25 Timer.

Adjunkt Skovgaard Dansk i V og VI, Religion i I—III, Historie i II, V, VI, Fransk i I og IV, Engelsk i V; 26 (25) Timer.

Adjunkt Elmquist Dansk i IV, Oldnordisk i V, Latin i II st., Græsk i IV st., Historie i I og III; 24 Timer.

Kst. Adjunkt Bertelsen Matematik i III og IV, Naturlære i IVR, V og VI, (geometrisk) Tegning i I, II, IIR+IVR; 25 Timer.

Kst. Adjunkt Tryde Naturhistorie i I—IV, Matematik i I og II, Naturlære i IIR, Tegning i I; 25 Timer.

Kst. Adjunkt Møller Geografi i I—IV, Dansk i II og III, Tysk i I, Engelsk i IR, IIR, IIR; 25 Timer.

Pastor Ulmer (senere Pastor Petersen) Religionsforedrag i V og VI; 2 Timer.

Organist Hyllested (og som Vikar Musiklærer Skaarup) Sang i alle Klasser, 5 Timer, samt Ledelse af Lovsang ved Ugens Begyndelse og Slutning.

Gymnastiklærer Jepsen Gymnastik og Svømning i alle Klasser, 15 Timer, samt Ledelse af Skydeøvelserne.

## Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Klasser:

	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		Timer om Ugen.		
	St.	R.	St.	R.	St.	R.	St.	R.							
Dansk . . . . .	1	1	2	-	2	1	-	2	1	1	2	1	1	1	17
Oldnordisk . .	«		«		«			«		2		2		4	
Latin . . . . .	7	«	8	«	7	«	8	«	3	5	2(3)			40(41)	
Græsk . . . . .	«		«		5	«	5	«	1	5	1			17	
Tysk . . . . .	-	2	1	-	2	1	-	2	1	«		(2)		14	
Fransk . . . . .		3			3			3	-	2	1	3		3	18
Engelsk . . . .	«		3	«		3	«		3		2	2		2	16
Religion . . . .		2			2			2	«		1	1		1	8
Historie . . . .		2			2	-	2	1	1	1	2	3		4(3)	18(17)
Geografi . . . .		2			2			1		2	«	«		«	7
Mathematik															
og Regning	-	4	1	2	3	2	-	4	1	5		«	«		22
Naturlære . . .	«		«		«		3	«		3	3	3		3	12
Naturhistorie.		2			2			2		2	«	«		«	8
Tegning . . . .	-	2	1	-	1	2	«	[1]		2	«	«		«	8
Skrivning . . .		2		-	1	1	«	1	«	1	«	«		«	6
		30	30	30	30	30	30	30	30	30		30			
Sang . . . . .		2			2			2		2		2		2	5
Gymnastik . . .		4			4			4(5)		4(5)		4(5)		4(5)	15

Det midterste Tal i Tabellens Rubriker angiver Klassens Fællestimer; til venstre staa de studerendes, til højre Realisternes Særtimer.

Ingen Discipel har meldt sig til den mathematisk-naturvidenskabelige Linie; i VI Klasse har 1 læst Tysk i Steden for Engelsk.

III R har havt sin Tegnetime tilfælles med IV R.

Ved Sangundervisningen have Klasserne været fordelte i 4 Hold: I, II, III, IV--V--VI; i Regelen anvendes 1 Time ugentlig til trestemmig Sammensang.

I Gymnastik og Svømning ere jævnlig to eller tre Klasser forenede; de Disciple af de øverste Klasser, som ikke tage Del i Sangen, have havt særskilte Gymnastik-øvelser 1 Time om Ugen.

Til Brug ved Undervisningen i Svømning har Skolen fra Ministeriet modtaget et Sæt af Gymnastiklærer Johanseus Svømmeapparater, bestaaende af et Stativ og forskellige Bælter, 8 i Tallet, med trykt Vejledning til Benyttelsen.

## Oversigt

### over Skolens Arbejde

fra August 1879 til Slutningen af Maj 1880.

#### Dansk.

I st. Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3dje Afdeling, benyttet til Oplæsning og Analyse. Wulff's Sproglære. Vers udenad efter Læsebogen. 33 hjemmeskrevne Stile og 6 skriftlige Arbejder paa Skolen.

— Real. som den studerende Afdeling. Desuden er en ugentlig Særtime anvendt til skriftlige Øvelser (21 Stile og Diktater særskilt) samt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglæren.

II st. Kl. Matzens Læsebog, 3dje Del, benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Sproglære læst og repeteret. 27 hjemmeskrevne Stile og 5 skriftlige Arbejder paa Skolen.

— Real. som den studerende Afdeling. Desuden i en særskilt Ugetime dels Oplæsning og Indøvelse af Sproglæren, dels Diktatstile, i alt 17.

III st. Kl. Arentzens og Thorsteinssons nordiske Mythologi gennemgaaet; i Forbindelse hermed læst en Del af den yngre Edda efter Nyerup's Oversættelse og nogle Digte af den ældre Edda efter Winkel Horn;

desuden det meste af Oehlenschlägers Nordens Guder, Baldur hin gode, Palnatoke og Olaf den hellige. Enkelte Gange Analyse. 27 hjemmeskrevne Stile og 9 Stile, skrevne paa Skolen, hvoraf 6 Diktatstile.

- Real. som den studerende Afdeling. Desuden en særskilt Ugetime benyttet dels til Oplæsning og Analyse, dels til Stilskrivning. I alt skrevet 14 Stile paa Skolen, hvoraf de 11 Diktatstile.

IV st. Kl. Hammerichs »Danske og norske Læsestykker« ere benyttede til Oplæsning og til Meddelelse af Kundskab om dansk Litteratur, desuden læst udvalgte Stykker af Holberg, Oehlenschläger, Heiberg og Hauch. Hidtil 29 Stile, hvoraf 9 ere skrevne paa Skolen.

- Real. Der er oplæst udvalgte Stykker af de vigtigste danske Forfattere og dertil knyttet biografiske og litteraturhistoriske Oplysninger. Den græske Gudelære er mundtlig gennemgaaet og i Forbindelse hermed læst udvalgte Partier af Iliaden og Odysseen i Wilsters Oversættelse. Bojesens Sproglære er læst og repeteret. — Skriftlige Arbejder som den studerende Afdeling.

V Kl. Den danske Litteraturhistorie fra Baggesen til Nutiden er gennemgaaet med stadig Tilknytning til foreløbte Partier af Forfatternes Værker. Særlig dvælet ved Forholdet mellem Baggesen og Oehlenschläger. — 21 skriftlige Udarbejdelser; desuden ere særlige Opgaver af og til behandlede mundtlig paa Klassen.

VI Kl. Litteraturhistorie sammen med V Klasse. — 20

skriftlige Udarbejdelser\*); desuden mundtlige Øvelser i at disponere Opgaver.

### Oldnordisk.

- V Kl. Wimmers Læsebog, 2den Udgave, Side 1—26, 34—36. Det vigtigste af Formlæren efter Wimmer, 2den Udgave.
- VI Kl. Wimmers Læsebog, 2den Udg., S. 9—40, 53—60, 74—107, 114—118, 132—135; desuden repeteret S. 41—53 og 61—73. Wimmers Formlære, 2den Udgave; af og til er ogsaa den 1ste Udgave benyttet. Der er meddelt Klassen et kort Omrids af den oldnordiske Litteraturhistorie med særligt Hensyn til Læsebogens Stykker.

4) Opgaverne til Udarbejdelserne have været følgende:

Skildring af en Have. — Hvorvidt og ved hvilke Midler bør man stræbe efter et godt Rygte? — At paavise, hvorledes Reformationen danner et Vendepunkt i Staternes politiske Historie. — At paavise, hvorledes Hellenernes Historie og Kultur beringedes af Naturforholdene. — Om Tilbøjeligheden til at opsætte, dens Aarsager og Følger. — Med hvilke Grunde afviser Sokrates Kritons Forslag om at flygte? — Har Opfindelsen af Bogtrykkerkunsten eller af Bogstavskriften haft mest Betydning i Menneskeslægtens Historie? — Hvorledes kunne vi bidrage til at udvikle vor Karakters Selvstændighed? — Poesiens Betydning før og nu. — Kort Udsigt over Romerstatens Udvidelser fra dens ældste Tid til Kejser Augustus's Død. — Karakteristik af Aladdin og Nouredin. — Om falsk Undseelse. — Stædernes Vilkaar og Betydning i Oldtiden, Middelalderen og den nyere Tid. — Hvorvidt ere vi forpligtede til altid at tale Sandhed? — Hegemoniets Historie i Grækenland. — Naturvidenskabens Betydning som Led i den almindelige Dannelse. — Glad-munter-lystig-overgiveren-kaad. — Udsigt over den danske Adels Historie fra Valdemarernes Tid til Aaret 1660. — Hvorpa beror især Personlighedens Værd? — Hvorfor el-ke vi vort Fædreland? (Halvaarsprøven.)

## Latin.

- I st. Kl. Latinsk Elementarbog af C. Listov. Af Vitæ Themistocli etc. efter Cornelius Nepos ved samme: Themistocles og Aristides. Af Madvigs Sproglære er læst det vigtigste af Formlæren. Skriftlige Øvelser paa Skolen 1 Gang ugentlig, tilsidst nogle Hjemmestile.
- II st. Kl. Cæsars Gallerkrig, 2den Bog og 3dje Bog, Kap. 1—16. 25 Hexametre ere opskrevne og lærte udenad. Der er indøvet et Udvalg af Gloser og Talemaader efter Bruns »Hjælpebog til Cæsars Gallerkrig« Side 22—35. Af Madvigs Sproglære Formlæren fuldstændigere samt Ordføjningslærens første Afsnit. Ugentlig en Hjemmestil, mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen, hidtil 32 Hjemmestile, 65 Skolestile.
- III st. Kl. Cæsars Gallerkrig, 1ste Bog, Kap. 42—54, 3dje Bog, Kap. 1—16; Ciceros 1ste og 2den Tale mod Catilina; af Ovids Forvandlinger (Blochs Udv.) Verdensaldrene, Vers 1—62, Deucalion, Vers 1—156, Actæon, Pyramus og Thisbe, i alt 440 Vers. Af Madvigs Sproglære er læst det vigtigste af Ordføjningslærens andet Afsnit § 281—382; Formlæren og Ordføjningslærens første Afsnit ere repeterede. Ugentlig 2 korte Hjemmestile og mundtlige eller skriftlige Øvelser paa Skolen. Hidtil 64 Hjemmestile og 16 Skolestile.
- IV st. Kl. Ciceros Tale for det maniliske Lovforslag og af Talen for Sextus Roscius Kap. 1—30; Livius' 7de Bog, Kap. 22—42; Cæsars Gallerkrig, 4de Bog og 5te Bogs Kap. 1—22. Blochs Udvalg af Ovids Forvandlinger: Verdensaldrene, Deucalion, Battus,



Cadmus, Pyramus, Ceres. Det vigtigste af Madvigs Sproglære, forkortet Udgave. Ugentlig 2 korte Hjemmestile og mundtlige eller skriftlige Ovelser paa Skolen: i alt 68 Hjemmestile, 33 Skolestile.

- V Kl. Sammen med VI Kl.: Ciceros Taler for Archias og Milo og tusculanske Undersøgelser, 1ste Bog; Horats' Oder, 2den Bog, Breve, 1ste Bog og 2den Bog undtagen 1ste og 2det Brev; Madvigs Udvalg af latinske Digtere (4. Udg.): Catull 1—8, Tibull 1—4, Ovid 1—3, Martial (undtagen 10 og 13). Madvigs Sproglære er repeteret indtil § 382; af Tregders Litteraturhistorie er læst § 1—142 med nogle Forbigaaelser; af Bojesens Antikviteter Side 18—69, 134—151.

Særskilt: Virgils Æneide, 3dje Bog; kursorisk: Cæsars Gallerkrig, 1ste Bog, Kap. 41—54, 4de Bog, Kap. 1—31, 8de Bog, Kap. 1—6; i Flemmers Udvalg Curtius, Side 3—23. Hidtil 38 Versioner, næsten alle skrevne paa Skolen.

- VI Kl. Det samme som V Klasse; desuden Horats' Breve, 2den Bogs 1ste og 2det Brev, og repeteret Ciceros Lælius, Livius' 10de Bog, Udvalg af Tacitus (ved Bricka og Thomsen), Side 34—75; Virgils Æneide, 2den Bog, Horats' Oder, 1ste Bog. Kursorisk er læst i Flemmers Udvalg Suetonius' Caligula, Side 125—146; Cæsars Borgerkrig, 3dje Bog, Kapitl. 88—112; nogle Breve af Cicero til Atticus. Af Madvigs Sproglære § 383—450. Hidtil 42 Versioner, deraf 8 skrevne paa Skolen.

Til Afgangsexamen opgives: Ciceros Taler for Archias og Milo, Lælius, 1ste Bog af tuscul. Undersøgelser: Livius' 10de Bog: Udvalg af Tacitus (ved Bricka og Thomsen) Side 34—75;

Virgils Æneide, 2den Bog; Horats' Oder, 1ste og 2den Bog, Breve, 1ste og 2den Bog; Madvigs Udvalg af latinske Digtere (4de Udgave): Catull 1—8; Tibull 1—4; Ovid 1—3; Martial (undtagen 10 og 13), i alt 800 Vers.

### Græsk.

III st. Kl. Bergs Forskole, Side 1—20, med Forbigaaelse af nogle Exempler. Nogle af de danske Stykker ere tillige skrevne. Xenofons Anabasis, 2den Bog, Kap. 1 og 2. Det vigtigste af Bøjningslæren efter Bergs Formlære.

IV st. Kl. Xenofons Anabasis, 3dje Bog; Homers Odysse, 5te Bog. Bergs Formlære. Af Tregders Mythologi er læst 4de Kapitel: Heroerne.

V Kl. Fortællinger af Herodots Historie ved Berg, Side 81—118; Platons Kriton; Demosthenes' 1ste og 2den olynthiske Tale; Homers Iliade I, af IX Vers 162—431, Odysseens IV; af Tregders Anthologia Græca homeriske Hymner 5, 6, udvalgte Elegier, Epigrammer og lyriske Digte som Dimittenderne. Tregders Mythologi forfra til Heroerne med stadig Benyttelse af oplysende Billedværker; Bergs Formlære er gjennemgaaet paa ny, Verberne udførligere end forhen; Madvigs Ordføjningslære benyttet paa Klassen.

VI Kl. Forfatterlæsning sammen med V Kl.; desuden repeteret hvad der var læst i forrige Skoleaar i V Klasse. De væsentligste Partier af Det græske Statsliv ved Christensen, af Tregders Mythologi og sammes Litteraturhistorie til den romerske Tidsalder.

Til Afgangsexamen opgives: Fortællinger af Herodots Historie ved Berg, Side 1—4, 7—12, 19—29, 34—45, 72—118;

Xenofons Mindeskrift, af 1ste Bog Kap. 1, 5, 7, af 2den Bog Kap. 1—5, 7—10; Platons Apologi og Kriton; Demosthenes' 1ste og 2den olynthiske Tale; Homers Iliade I, II til Vers 393, VI, af IX Vers 162—431, Odysseens IV, VI, VII; af Tregders Anthologia Græca, 2den Udgave: Hom. Hymner 5. 6, Elegier 1, 4, 7, 9, 12, 15, de 14 første og de to sidste Epigrammer, æolisk Lyrik 8, 11, 12, 13, 18, 24, i alt 311 Vers.

### Tysk.

- I st. Kl. Kapers Læsebog for Mellemlklasserne, Side 1—49.  
 Af Hjorts Sproglære ved Kaper det vigtigste af Formlæren med Undtagelse af § 101—135.  
 — Real. som den studerende Afdeling. Desuden i en særlig Ugetime mundtlige Øvelser efter Kapers Stiløvelser for Begyndere. 26 Hjemmestile.
- II Kl. Kapers Læsebog for Mellemlklasserne, S. 102—142, 145—148, 150—153, 171—187, 189—191, 193 til 201. Læst og indøvet det vigtigste af Formlæren (Hjorts Sproglære ved Kaper). Gloser udenad sammen med Læsebogen.  
 — Real. 1 ugentlig Særtime. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Kapers Stiløvelser for Begyndere. Enkelte Dele af Sproglæren særlig gennemgaaede. 40 Hjemmestile, 13 Skolestile og Diktater.
- III Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser, S. 52—54, 63—76, 93—116, 122—128, 210—218, 226—230, 242—254, 267—272. Som Maanedslæsning efter samme Bog Side 36—52, 158—166, og i den poetiske Afdeling S. 39—46. Formlæren efter Hjort ved Kaper. Gloser indøvede ved Læsebogen.  
 — Real. 1 ugentlig Særtime. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Kapers Stiløvelser for Mellemlklasserne. De vigtigste Regler af Ordføjningslæren

- særskilt gennemgaaede efter Hjort ved Kaper. 52 Hjemmestile, 26 skriftlige Arbejder paa Skolen.
- IV Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Kl., Side 226—242, 254—260, 265—266, 272—291, 312—334. Øvelser i Oversættelse fra Bladet. Som Maanedslæsning Schillers Maria Stuart samt Afsnit af den poetiske Afdeling i Læsebogen. Sproglæren efter Kaper. Gloser indøvede med Læsebogen og særskilt.
- Real. 1 ugentlig Særtimer. Særskilt Repetition af forskellige Dele af Sproglæren. Mundtlig og skriftlig Stil efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. 44 Hjemmestile, 31 skriftlige Arbejder paa Skolen.
- VI Kl. Wolff's Hausschatz deutscher Prosa ca. 65 Sider. Herders Cid, Lessings Nathan der Weise. Goethe: Iphigenie auf Tauris, Reineke Fuchs og Aus meinem Leben, 1ste, 2den og 5te Bog. Af Fibigers prosaiske Læsebog den største Del fra S. 339 til Slutningen. Øvelser i Oversættelse fra Bladet. Sproglæren dels efter Iversen, dels efter Hjorts større Sproglære. Litteraturhistoriske Oversigter og Notitser dels mundtlig meddelte, dels knyttede til Afsnit af Abrahams' Litteraturhistorie.

#### Fransk.

- I Kl. Boring, Manuel de langue française, Side 18—25, 33—47, 81—87, 117—126, 149—157. Ploetz, Syllabaire français, Side 31—49. Det vigtigste af Formlæren efter Abrahams's Grammatik. 30 hjemmeskrevne Stile (Oversættelse af de danske Stykker i Ploetz's Syllab.).
- II Kl. Sicks Læsebog til Skolebrug, 2den Afdel., 1870:

Side 1—2, 3—6, 6—7, 7—10, 11—12, 19—25, 44—55, 59—80, 102—115. Ploetz, Syllabaire français, Side 57—81. Formlæren fuldstændigere efter Abrahams' Grammatik. 30 hjemmeskrevne Stile (Oversættelse af de danske Stykker i Ploetz' Syllabaire).

III Kl. Boring, Études littéraires, 6te Udg., S. 98—165. Ploetz, Syllabaire français, S. 89—99. Formlæren efter Abrahams' Grammatik. 28 Hjemmestile.

IV st. Kl. Boring, Études littéraires, 7de Udgave, Side 162—186, 211—230, 300—325, 426—448, 449 til 454. Som Maanedslæsning: Aventures de Gil Blas par Le Sage (Bibliothèque Rose illustrée) S. 1—170. Formlæren er repeteret efter Abrahams' Grammatik.

— Real. som den studerende Afdeling. Desuden er 1 ugentlig Særtime benyttet til Oversættelse fra Dansk af lette Sætninger, Extemporallæsning og Indøvelse af Grammatik og Gloser.

V Kl. Ploetz, Manuel de littérature française, 1871, Side 22—59, 60—134, 149—200; som Maanedslæsning er læst Mme L. de Saint-Ouën, Histoire de France og Mérimée, Colomba. Efter Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret; af Syntax er lektievis læst Side 118—147, 174—180. Gloser ere lærte udenad efter Pios Samling. Ugentlig 2 korte Hjemmestile (i alt 60) og mundtlig Oversættelse fra Dansk.

VI Kl. Samme Bog som V Kl., S. XV—XXX, 468—476, 478—495, 497—502, 505—528, 530—611, 615 til 624. Som Maanedslæsning: Corneille, Le Cid, nogle af Töpffers Nouvelles génevoises, og Sandeau

Mselle de la Seiglière. Abrahams' Grammatik. En Hjemmestil om Ugen, desuden skriftlige og mundtlige Øvelser paa Skolen, i alt 36 Hjemmestile, 13 Skolestile.

### Engelsk

- I Rkl. J. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, 8de Udgave, forfra til Side 54. Jævnlig Øvelse i at nedskrive de danske Stykker paa Engelsk.
- II Rkl. Af Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, Side 62—72; af 2den Afdeling forfra til Stk. 110 (Side 52). Jævnlig Øvelse i at nedskrive de danske Stykker paa Engelsk.
- III Rkl. Af Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, fra Stykket 92 til Bogens Ende. Af Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling, de første 24 Stykker; af Læsestykkernes 2den Afdeling Side 3—26. Nedskrevet de fleste danske Stykker paa Engelsk.
- IV Rkl. Listovs Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling. De fleste danske Stykker ere oversatte og derefter nedskrevne paa Engelsk; til Prøven opgives kun Stykkerne af ulige Nr. Af Læsestykkernes 2den Afdeling Side 3—103, 139—170, 178—204. Det fornødne af Formlæren efter Rosing og 2den Afd. af Listovs Ledetraad.
- V Kl. Listov, The English Reader, Side I—XXXII, 1—21, 32—62, 95—105. De tilsvarende »Dansk-engelske Øvelser« ere mundtlig og skriftlig oversatte. Det vigtigste af Rosings Formlære.
- VI Kl. The English Reader ved Listov, S. 21—62, 95 til 105; af Bogens dansk-engelske Øvelser ere Stykkerne 34—62 først mundtlig oversatte, siden ned-

skrevne som Stil. Forskjellige Afsnit i Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte. — Til Afgangsexamen opgives: The English Reader, Side 1—105, og Udvalg I, Side 3—37, 81—92, 97—102.

### Religion.

- I Kl. Assens' Bibelhistorie (mindre Udgave) fra Begyndelsen til Salomons Død (Side 1—58). Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus § 1—54 (til »Andet Hovedstykke«). Psalmer: Nr. 19, 39, 52, 71, 82, 145, 149, 251, 310, 375.
- II Kl. Assens' Bibelhistorie fra Kong Saul til og med Jesu Bjærgprædiken (S. 45—114). Balslevs Forklaring § 57—105 (fra den første Artikel til Daalens Sakrament). Psalmer: Nr. 52, 145, 192, 261, 270, 286, 310, 321, 434, 545.
- III Kl. Assens' Bibelhistorie fra Jesu andet Ophold i Jerusalem til Bogens Ende, og repeteret hele N. T.s Historie. Hele Balslevs Forklaring.
- V Kl. Af Kirkehistorien: Middelalderen og Reformations-tiden. — Gjennemgaaet Brevene til Thessalon.; desuden I Korinth. 13de og 15de Kapitel.
- VI Kl. Augsburg-Konfessionens vigtigste Artikler. Det 1ste Brev til Korinth fortolket. Fortalt Middelalderens Kirkehistorie til Gregor VII's Tid.

### Historie.

- I Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Nordens Historie i Middelalderen (I, 153—222) og i den nyere Tid til Christian den 5tes Død (II, 71—105).
- II Kl. Samme Bog: Middelalderens Historie (I, 95—153,

tisk Regning efter Chr. Hansens Røgneopgaver III. Til Indøvelse af Arithmetiken er der ugentlig udført 2 à 3 skriftlige Opgaver i Hjemmet.

#### Geometri.

- II Kl. Efter H. Smiths Geometri er læst Art. 1—143.  
 III Kl. Efter samme Bog er læst Art. 138—185. Ugentlig er givet 1 à 2 skriftlige Opgaver til Udarbejdelse i Hjemmet.  
 IV Kl. Efter samme Bog er læst Art. 189—211 og repeteret hele Geometrien. Ugentlig 1 à 2 Opgaver til skriftlige Hjemmearbejder.

#### Naturlære.

- III Rkl. Af K. Schmidts mindre Lærebog i Fysik er læst Side 1—201.  
 IV Rkl. Efter samme Bog er læst Art. 127—157 og repeteret Art. 1—126. — Kemi efter H. Jespersens »Kortfattet Lærebog i uorganisk Kemi«.  
 V Kl. Efter Schmidts mindre Lærebog i Fysik er læst Art. 1—126.  
 VI Kl. Efter samme Bog er læst Art. 127—157 og repeteret Art. 1—126. — Astronomi efter G. S. Jörgensens Lærebog.

#### Naturhistorie.

- I Kl. Efter Lützens Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie: Krybdyr, Padder og Fiske (Side 114—167). — Af Vaupells Planterigets Naturhistorie, 4de Oplag, er læst Plantens Form (Side 1—40).  
 II Kl. Efter Lützens Lærebog: Krybdyr, Padder og Fiske, S. 114—167. Efter Vaupell: tokimbladete Planter (S. 90—129).



- III Kl. Efter Lützens Lærebog: Bløddyr (S. 228—261), Mennesket (S. 1—17 med Tilføjelser) og Pattedyrene til Hvalerne (S. 18—46). Efter Vaupell er læst: enkimbladede, nøgenfrøede og blomsterløse Planter (S. 130—166) og Plantens Form (S. 1—29).
- IV Kl. Afsluttende Repetition efter Lützens og Vaupells Lærebøger.

### **Tegning.**

- I st. Kl. Øvelser i Frihaandstegning efter Hetsch's 24 Øvelsestavler. — 1 Time ugentlig anvendt til geometriske Tegneøvelser.
- Real. Samme Øvelser som den studerende Afdeling.
- II st. Kl. Konstruktioner af Plangeometrien, Ellipser og geometriske Legemer.
- II Rkl. Konstruktioner af Plangeometrien, Ellipser, geometriske Legemer og Skæring af Legemer med Planer. Opmaaling og Tegning af fysiske Apparater.
- III Rkl. Konstruktioner af Plangeometrien, geometriske Legemer og Keglesnit.
- IV Rkl. Konstruktioner af Plangeometrien, Keglesnitlinier og Opmaaling af fysiske Apparater.

### **Skydning.**

Skolen har ligesom forrige Aar af Mangel paa en særlig Skydebane været indskrænket til Øvelser med Salonbøsse i Gymnastiklokalet.

Disciplene i de to øverste Klasser og Realisterne i IV Klasse have i 1879 12 Gange været samlede til denne Øvelse. Skydningen er foretaget staaende og i frit Anslag.

Resultatet vil ses af følgende Oversigt:

Del- tagernes Antal.	Afstand i Alen.	Antal Skud.	Træffere.	Total- sum.	Middel- tal.
10	20	300	298	592	1,97
10	25	350	343	678	1,95
11	25	408	394	816	2,00
11	30	100	87	146	1,46

Ved Præmieskydningen, der afholdtes den 26de Juni, var Afstanden 25 Alen. Hver af Deltagerne gjorde 5 Skud med Salonbøsse i frit Anslag. 1ste Præmie (Blichers Noveller) blev vunden med 16 Points, 2den (B. Bjørnsøns Fortællinger) med 15 Points, 3dje (Holbergs Komedier) ligeledes med 15 Points.

### Forberedelsesklassen.

#### Dansk.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog, 2den Afdeling, benyttet til Oplæsning. Stavning og Analyse; Digte udenad efter samme Bog. Wulfs Sproglære. 100 skriftlige Arbejder, Diktat og Gjenfortælling, dels paa Skolen og dels i Hjemmet. Opgaverne have været af historisk, geografisk eller naturhistorisk Indhold.

#### Tysk.

Læst hele J. Listovs Elementarbog. Af Hjorts Sproglære ved Kaper læst Artiklerne, det vigtigste af Substantivernes og Adjektivernes Bøjning, om Komparationen, Pronominerne, Talordene, Hjelpeverberne, 1ste Konjugation og Præpositionerne. Enkelte Gange skriftlig Oversættelse af de danske Stykker og tysk Diktat.

#### Fransk.

Borrings Manuel de langue française, Side 6—25. Ploetz, Syllabaire français, Side 1—30. Hjelpeverbernes og de regelrette Verbers Bøjning. 27 Hjemmestile (Oversættelse af danske Stykker i Syllab.).

#### Religion.

Balslevs Bibelhistorie forfra indtil Kirkens Historie efter Apostlenes Dage. — Katechismus: De ti Bud og Fader vor

Side 1—2, 3—6, 6—7, 7—10, 11—12, 19—25, 44—55, 59—80, 102—115. Ploetz, Syllabaire français, Side 57—81. Formlæren fuldstændigere efter Abrahams' Grammatik. 30 hjemmeskrevne Stile (Oversættelse af de danske Stykker i Ploetz' Syllabaire).

III Kl. Borring, Études littéraires, 6te Udg., S. 98—165. Ploetz, Syllabaire français, S. 89—99. Formlæren efter Abrahams' Grammatik. 28 Hjemmestile.

IV st. Kl. Borring, Études littéraires, 7de Udgave, Side 162—186, 211—230, 300—325, 426—448, 449 til 454. Som Maanedslæsning: Aventures de Gil Blas par Le Sage (Bibliothèque Rose illustrée) S. 1—170. Formlæren er repeteret efter Abrahams' Grammatik.

— Real. som den studerende Afdeling. Desuden er 1 ugentlig Særtime benyttet til Oversættelse fra Dansk af lette Sætninger, Extemporallæsning og Indøvelse af Grammatik og Gloser.

V Kl. Ploetz, Manuel de littérature française, 1871, Side 22—59, 60—134, 149—200; som Maanedslæsning er læst Mme L. de Saint-Ouën, Histoire de France og Mérimée, Colomba. Efter Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret; af Syntax er lektievis læst Side 118—147, 174—180. Gloser ere lærte udenad efter Pios Samling. Ugentlig 2 korte Hjemmestile (i alt 60) og mundtlig Oversættelse fra Dansk.

VI Kl. Samme Bog som V Kl., S. XV—XXX, 468—476, 478—495, 497—502, 505—528, 530—611, 615 til 624. Som Maanedslæsning: Corneille, Le Cid, nogle af Töpffers Nouvelles génevoises, og Sandeau

Mselle de la Seiglière. Abrahams' Grammatik. En Hjemmestil om Ugen, desuden skriftlige og mundtlige Øvelser paa Skolen, i alt 36 Hjemmestile, 13 Skolestile.

### Engelsk

- I Rkl. J. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, 8de Udgave, forfra til Side 54. Jævnlig Øvelse i at nedskrive de danske Stykker paa Engelsk.
- II Rkl. Af Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, Side 62—72; af 2den Afdeling forfra til Stk. 110 (Side 52). Jævnlig Øvelse i at nedskrive de danske Stykker paa Engelsk.
- III Rkl. Af Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, fra Stykket 92 til Bogens Ende. Af Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling, de første 24 Stykker; af Læsestykkernes 2den Afdeling Side 3—26. Nedskrevet de fleste danske Stykker paa Engelsk.
- IV Rkl. Listovs Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling. De fleste danske Stykker ere oversatte og derefter nedskrevne paa Engelsk; til Prøven opgives kun Stykkerne af ulige Nr. Af Læsestykkernes 2den Afdeling Side 3—103, 139—170, 178—204. Det fornødne af Formlæren efter Rosing og 2den Afd. af Listovs Ledetraad.
- V Kl. Listov, The English Reader, Side I—XXXII, 1—21, 32—62, 95—105. De tilsvarende »Dansk-engelske Øvelser« ere mundtlig og skriftlig oversatte. Det vigtigste af Rosings Formlære.
- VI Kl. The English Reader ved Listov, S. 21—62, 95 til 105; af Bogens dansk-engelske Øvelser ere Stykkerne 34—62 først mundtlig oversatte, siden ned-

skrevne som Stil. Forskjellige Afsnit i Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte. — Til Afgangsexamen opgives: The English Reader, Side 1—105, og Udvalg I, Side 3—37, 81—92, 97—102.

### Religion.

- I Kl. Assens' Bibelhistorie (mindre Udgave) fra Begyndelsen til Salomons Død (Side 1—58). Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus § 1—54 (til »Andet Hovedstykke«). Psalmer: Nr. 19, 39, 52, 71, 82, 145, 149, 251, 310, 375.
- II Kl. Assens' Bibelhistorie fra Kong Saul til og med Jesu Bjærgprædiken (S. 45—114). Balslevs Forklaring § 57—105 (fra den første Artikel til Daaens Sakrament). Psalmer: Nr. 52, 145, 192, 261, 270, 286, 310, 321, 434, 545.
- III Kl. Assens' Bibelhistorie fra Jesu andet Ophold i Jerusalem til Bogens Ende, og repeteret hele N. T.s Historie. Hele Balslevs Forklaring.
- V Kl. Af Kirkehistorien: Middelalderen og Reformations-tiden. — Gjennemgaaet Brevene til Thessalon.; desuden I Korinth. 13de og 15de Kapitel.
- VI Kl. Augsburg-Konfessionens vigtigste Artikler. Det 1ste Brev til Korinth fortolket. Fortalt Middelalderens Kirkehistorie til Gregor VII's Tid.

### Historie.

- I Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Nordens Historie i Middelalderen (I, 153—222) og i den nyere Tid til Christian den 5tes Død (II, 71—105).
- II Kl. Samme Bog: Middelalderens Historie (I, 95—153,

- 222—224) og den nyere Tids Historie til 1660, Frankrigs og Englands desuden indtil 1783 (II, Side 1—62).
- III Kl. Samme Bog: Oldtidens Historie (I, S. 1—94) og af den nyere Historie Frankrig og England fra 1660 til 1789, Østerrig og Preussen til 1795, Sverig 1718—1792, Rusland og Polen til 1796 (II, Side 42—71, 127—139).
- Real. I en særskilt Ugetime efter samme Lærebog: Europas Historie i Middelalderen og den nyere Tid til 1660 (I, S. 95—153; II, S. 1—41).
- IV Kl. Samme Bog: fra 1789 indtil Nutiden (II, Side 139—229) samt af Oldtidens Historie efter Thrige: Roms Historie indtil Kejserne (S. 111—182). Det sidstnævnte Afsnit er særskilt læst af den studerende Afdeling.
- Real. I to særskilte Ugetimer er Blochs Lærebog for Realskoler, 1ste og 2den Del, repeteret, med Undertagelse af hvad der i Aarets Løb er læst med den øvrige Klasse.
- V Kl. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie og sammes Nordens Historie til 1660.
- VI Kl. Til Afgangsexamen er gennemgaaet det hele historiske Kursus efter Thriges og Blochs Lærebøger for de lærde Skoler. Dog er Begyndelsen af Middelalderen (til Korstogene) og lidt af Norges og Sveriges Historie i Middelalderen læst efter Blochs Lærebog for Realskoler.

#### Geografi.

- I Kl. Granzows Lærebog i Geografien, Side 87—148 (Nord-, Øst- og Sydevropa).

- II Kl. Samme Bog, Side 156—240. (Storbritannien og Irland, Mellemeuropa, Asien og Afrika).
- III Kl. Samme Bog fra Side 240 til Bogens Ende (Amerika og Australien). Desuden Indledningen forfra til Side 57.
- IV Kl. Hele Granzows Lærebog i Geografien.

### Arithmetik.

- I Kl. Læst og indøvet efter H. Smiths Arithmetik: Art. 1—73, de fire Regningsarter, og lette Ligninger. Øvelser i praktisk Regning med Benyttelse af Chr. Hansens Regneopgaver II og III. Der er dels hjemme, dels paa Skolen regnet 3—4 Opgaver ugentlig.
- Real. 1 Time ugentlig anvendt til praktisk Regning.
- II Kl. Læst og indøvet efter Smiths Arithmetik: Art. 77—116, Brøker, Proportioner og Potensopløftning, Løsning af Ligninger af 1ste Grad med en ubekjendt. Dels hjemme og dels paa Skolen er der regnet 2—3 Opgaver ugentlig.
- III Kl. Efter samme Bog er repeteret Art. 92—116, Proportioner og Potensopløftning, og læst Art. 117 til 154, Roduddragning og Decimalbrøk. Praktisk Løsning af Ligninger af 1ste Grad med en og to ubekjendte. — Til Indøvelse af Arithmetiken er der ugentlig udført 2 à 3 skriftlige Opgaver i Hjemmet.
- Real. 1 Time ugentlig anvendt til praktisk Regning med Benyttelse af Chr. Hansens Regneopgaver III.
- IV Kl. Efter samme Bog er læst Art. 155—194, Ligninger, Logarithmer, Rækker og Rentesregning. Repeteret hele Arithmetiken fra Proportioner. Prak-

tisk Regning efter Chr. Hansens Røgneopgaver III. Til Indøvelse af Arithmetiken er der ugentlig udført 2 à 3 skriftlige Opgaver i Hjemmet.

### Geometri.

- II Kl. Efter H. Smiths Geometri er læst Art. 1—143.  
 III Kl. Efter samme Bog er læst Art. 138—185. Ugentlig er givet 1 à 2 skriftlige Opgaver til Udarbejdelse i Hjemmet.  
 IV Kl. Efter samme Bog er læst Art. 189—211 og repeteret hele Geometrien. Ugentlig 1 à 2 Opgaver til skriftlige Hjemmearbejder.

### Naturlære.

- III Rkl. Af K. Schmidts mindre Lærebog i Fysik er læst Side 1—201.  
 IV Rkl. Efter samme Bog er læst Art. 127—157 og repeteret Art. 1—126. — Kemi efter H. Jespersens »Kortfattet Lærebog i uorganisk Kemi«.  
 V Kl. Efter Schmidts mindre Lærebog i Fysik er læst Art. 1—126.  
 VI Kl. Efter samme Bog er læst Art. 127—157 og repeteret Art. 1—126. — Astronomi efter G. S. Jørgensens Lærebog.

### Naturhistorie.

- I Kl. Efter Lützens Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie: Krybdyr, Padder og Fiske (Side 114—167). — Af Vaupells Planterigets Naturhistorie, 4de Oplag, er læst Plantens Form (Side 1—40).  
 II Kl. Efter Lützens Lærebog: Krybdyr, Padder og Fiske, S. 114—167. Efter Vaupell: tokimbladede Planter (S. 90—129).



med Luthers Udlægning, Troen med mundtlige Forklaringer. Af Psalmebogen: Nr. 19, 29, 35, 71, 149, 251, 516.

### Historie.

Gjennemgaaet hele Blochs mindre Lærebog i Historie.

### Geografi.

Efter Granzows »Geografi til Brug ved Undervisningen i Skolen og Hjemmet« er læst den politiske Geografi. S. 154—252. Samme Bogs fysiske Afdeling er bleven oplæst og forklaret.

### Regning.

Efter Chr. Hansens Tavleregningsopgaver, II Del, de første 20 à 30 Sider. 60 Opgaver efter Bokkenheusers »Regnebog for Mellemklasserne« (Side 1—25). 1 Time om Ugen Regning med Pen og Blæk. Hovedregningsøvelser i Slutningen af hver Time. Den mindre og større Tabel ere stadig indøvede.

### Naturhistorie.

Efter Lützens »Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologien Nr. 2)«, 7de Oplag, er læst Side 17—112: Pattedyr og Fugle.

### Tegning.

Øvelser i Frihaandstegning efter C. L. Petersens 2det til 4de Hefte.

### Skrivning.

Indøvet latinsk og gotisk Skrift dels efter Bjerrings trykte Forskrifter, dels efter Lærerenes Forskrift.

## V. Skolebeneficier\*).

Følgende Disciple have i dette Skoleaar havt

### I. Fri Undervisning:

\*E. Jespersen (VI), \*H. J. Posselt (VI), \*O. C. C. Kranker (V), \*A. C. G. V. P. Münnich (IV), N. B.

\*) Mærket \* ved et Navn betegner, at vedkommende Discipel nyder baade et Skolestipendium og fri Undervisning.

Gotfredsen (III), \*P. C. Lütken (III), \*C. G. Pontoppidan (III), F. V. Thomsen (III), V. Jespersen (II), F. C. L. Sodemann (II), J. H. H. Svendsen (I),  
 extraordinært som Lærersønner: \*C. J. Neergaard (V), C. F. Neergaard (I), F. Wittrup (I),

samt extraordinært fra 1. April i Henhold til Ministeriets Skrivelser af 11. Marts og 22. April: N. Larsen (I).

## II. Højeste Stipendium (100 Kr.):

\*E. Jespersen (VI), \*H. J. Posselt (VI), \*O. C. C. Kranker (V), H. P. Olsen (III), A. C. M. Jørgensen (III).

## III. Mellemste Stipendium (70 Kr.):

\*C. J. Neergaard (V), J. P. S. Theil (V), W. Møller (III), H. F. Blicher (III).

## IV. Laveste Stipendium (40 Kr.):

\*A. C. G. V. P. Münnich (IV), \*P. C. Lütken (III), \*C. G. Pontoppidan (III).

De to Portioner af det Moltkeske Skolelegat for Embedsmænds Sønner (hver 40 Kr. halvårlig) bleve i 1879 fra Grevskabet Bregentved udbetalte til E. Jespersen (VI) og C. G. Pontoppidan (III).

Ved Afstemning paa et Lærermøde den 21. Juni 1879 (i Henhold til Fundats af 1864 § 4) blev Aarsrenten af Overlærer H. J. Blichers Legat, 40 Kr., tillagt O. C. C. Kranker i V Klasse.

Kammerherre Treschow til Brahesborg har for 1879 ligesom de foregaaende Aar tildelt Discipel i VI Kl. H. J.

Posselt en Portion af Gehejmekonferentsraad F. W. Tresschows Legat til Skolehjælp for uformuende Dreng og Piger, stor 50 Kr. halvaarlig.

## VI. Bibliothek og videnskabelige Samlinger.

### a. J. D. Hages Legat.

#### 1. Regnskab for Legatet i Finantsaaret 1879 - 80.

#### 1. Legatet ejede d. 31. Marts 1879:

a) en Panteobligation . . .	Kr. 3000,00.
b) en Statsobligation . . .	— 200,00.
c) i Sparekasse . . . . .	— 10,00.
d) kontant Beholdning . .	— 261,82.

#### 2. Indtægt i Finantsaaret 1879—80:

Kontant Beholdning d. 31. Marts 1879 .	Kr. 261,82.
Renter for 1879 . . . . .	— 129,00.
Forpagtningsafgift (Forudbetal. for 1880)	— 897,76.
	<hr/>
	Kr. 1288,58.

#### 3. Udgift i Finantsaaret 1879—80:

Boghandlerregninger . . . .	Kr. 449,40.
Indbinding . . . . .	— 100,57.
Udgifter til de naturhist. og fysiske Samlinger m. m. . .	— 428,03.

---

 ÷ 978,00.

Kontant Beholdning d. 31. Marts 1880. Kr. 310,58

#### 4. Legatet ejede d. 31. Marts 1880:

a) en Panteobligation . . . .	Kr. 3000,00.
b) en Statsobligation . . . . .	— 200,00.
c) i Sparekasse . . . . .	— 10,00.
d) kontant Beholdning . . . .	— 310,58.

## 2. Bøger, kjøbte for Legatets Regning.

- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1879, 1—4. 1880, 1.
- Annalen der Physik u. Chemie. Neue Folge. Herausg. von G. Wiedemann. Lpz. 1879, 5—12. 1880, 1—5.
- , Beiblätter. Herausg. v. G. u. E. Wiedemann. III, 5—12. IV, 1—5. 1879—80.
- Archiv for Mathematik og Naturvidenskab. Udg. af S. Lie, W. Müller og G. O. Sars. IV, 2—4. Krist. 1879.
- Arkiv, Historisk. Ny Række. Udg. af F. C. Granzow og S. B. Thrige. 1879, 6—12. 1880, 1—6.
- Bergsøe, V., Fra Mark og Skov. Populaire naturhistoriske Skildringer. 8—13.
- Bibliotheca historica. Herausg. v. W. Müldener. (Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen). XXVI, 1878. 2. XXVII, 1879. 1.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve. Udg. ved C. F. Bricka og J. A. Fridericia. 2. 1879. 3. 1880.
- Claussön Friis, P., Samlede Skrifter. Udg. af G. Storm. 2—3. Krist. 1879.
- Falbe-Hansen, V., og W. Scharling, Danmarks Statistik. 9—12. 1879—80.
- Fischer, Th., Studien über das Klima der Mittelmeerländer. (Petermann's Mittheil., Ergänzungsheft 58). Gotha 1879. 4to.
- Floræ Danicæ Iconum fasc. L. 1880. fol.
- Fryxell, A., Berättelser ur Svenska historien. XLVI. (Slut.) Stockh. 1879.
- Hof- og Statskalender, Dansk. Statshaandbog for Aaret 1880.
- Höjer, M., Konungariket Sverige, en topografisk-statistisk beskrifning. 34—38. Stockh. 1879—80.
- Kjærbølling, N., Skandinaviens Fugle, med særligt Hensyn til Danmark. Paa ny udg. af J. Collin. 22. fol.
- Koch, L., Den danske kirkes historie i årene 1801—1817. 1—2. 1879—80. (Selsk. f. Daun.s Kirkehistorie).
- Lindeman, M., Die See-fischerei in den Jahren 1869—73. (Petermann's Mittheil., Ergänzungsheft 60). Gotha 1880. 4to.
- Ljunggren, G., Svenska vitterhetens häfder efter Gustaf III:s död. III, 2. Lund 1879.
- Meddelelser om Grönland, udg. af Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geograph. Undersøgelser i Grönland. I. 1879.
- Mittheilungen aus der historischen Litteratur. Red. v. F. Hirsch. VII, 3—4. VIII, 1—2. Berl. 1879—80.

- Monumenta Germaniæ historica inde ab a. 500 usque ad a. 1500.  
(Cur. G. Waitz). Scriptorum tom. XXIV. Hannov. 1879. fol.
- Munk, E., Geschichte der Griechischen Literatur. 3. Aufl. neu  
bearb. v. R. Volkmann. I, 2. Berl. 1879.
- Müller, J., (Pouillet's) Lehrbuch der Physik u. Meteorologie.  
Bearb. v. L. Pfaundler. II, 2, 1—2. 1879—80.
- Nielsen, O., Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse. III, 1.
- Paulsen, A., Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anven-  
delse. 28—32. (Slut.) 1879.
- Petermann's Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer  
Anstalt. Herausg. v. E. Behm u. M. Lindeman. XXV.  
1879, 6—12. XXVI. 1880, 1—5. Gotha. 4to.
- Poggendorff, J. C., Geschichte der Physik. Vorlesungen ge-  
halten an der Universität zu Berlin. 1—3. Lpz. 1879.
- Ranke, L. v., Sämmtliche Werke. XLIII—XLIV. (Serbien u.  
die Türkei im 19. Jahrhundert). Lpz. 1879.
- — XLV. (Ursprung u. Beginn der Revolutionskriege  
1791 und 1792). Lpz. 1879.
- — XLVI. (Hardenberg u. die Geschichte des preuss.  
Staates von 1793—1813. 1.) Lpz. 1879.
- Rein, J. J., Der Nakasendô in Japan. (Petermann's Mittheil.,  
Ergänzungsheft 59.) Gotha 1880. 4to.
- Rivoli, J., Die Serra da Estrella. (Petermann's Mittheilungen,  
Ergänzungsheft 61.) Gotha 1880. 4to.
- Rosenørn, M. H., Greve Gert af Holsten og Niels Ebbesøn af  
Nørreris. 6. Randers 1879.
- Runemindesmærker, De danske, beskrevne og forklarede af P. G.  
Thorsen. Anden Afdel. Jyllands Runemindesmærker. I.
- Samlinger, Kirkehistoriske. Udg. af Selsk. for Danmarks Kirke-  
historie ved H. F. Rørdam. Tredje Række. II, 4—5.
- til jydsk Historie og Topografi. VII, 3—4. VIII, 1.
- Steenstrup, J. C. H. R., Normannerne III. (Danske og norske  
Riger paa de brittiske Øer i Danevældens Tidsalder). 1. 1879.
- Tauber, E., Personal-hist. Notitser om Embedsmænd og Bestil-  
lingsmænd i Aalborg, suppl. og fortsatte af A. H. Nielsen.  
1—3. Aalborg 1879.
- Tidsskrift, Botanisk, udg. af den botaniske Forening. Red. af  
Hj. Kiærskou. Tredje Række. III, 1—4.
- for Physik og Chemi. Udg. af A. Thomsen under  
Medvirkning af A. Paulsen og Th. Thomsen.  
XVIII, 6—12. Anden Række. I, 1—4.

- Tidsskritt for popul. Fremstillinger af Naturvidenskaben. udg. af C. F. Lütken og E. Warming. XXVI, 3—6. XXVII, 1—2.
- , Geografisk, redig. af Ed. Erslev. III, 1879. 3—10. IV, 1880. 1—2. 4to.
- , Historisk, udg. af den Norske historiske Forening. Anden Række. II, 3—4. Krist. 1879—80.
- , Naturhistorisk, stiftet af H. Krøyer, udg. af J. C. Schiødte. Tredje Række. XI, 3. XII, 1—2.
- , Personalhistorisk. Udg. af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie ved F. Krarup. I, 1. 1880.
- Urkunden-Buch der Stadt Lübeck. VI, 3—6. 1879. 4to.
- Wallis, E., Illustreret Verdenshistorie. Ved L. Daae og A. C. Drolsum. VI, 3—7. Krist. 1879—80.
- Warming, E., Haandbog i den systematiske Botanik. Nærmest for Universitets-Studerende og Lærere. 1879.
- Weber, G., Allgemeine Weltgeschichte. XIV, 2. Lpz. 1879. (Wiberg), Supplement til personalhistoriske Bidrag til en almindelig dansk Præstehistorie. Faaborg 1879.
- Winkel Horn, F., Den danske Literaturs Historie fra dens Begyndelse til vore Dage. 1—4. 1879—80.
- Zeitschrift, Historische, herausg. von H. v. Sybel. Neue Folge. V, 3. VI, 1—3. VII, 1—3. München 1879—80.

### Til Skolens **fysiske Samling** er anskaffet:

en Orgelpibe, et Camera obscura med forskjellige Linser, et Celsiusthermometer, et Maximumthermometer, Apparat til at vise Metallers Varmeledningsevne, Bunsens Universalstativ, Mohrs Burette med Svømmer, et Vandbad af Kobber, en Platintraad, forskjellige Glasrør.

### Til de **naturhistoriske Samlinger** er indkjøbt:

ndstoppede Exemplarer af Krage, Vibe, Strandskade, Ryle; desuden en Del Glas med Glaspropper.

I Aarets Løb har Skolen modtaget følgende Gaver til Samlingerne:

en Stødtand af Narhval (ved Kaptajn Broeckdorff), Sav af Savfisk (ved Skibbygger Benzou), Blæksprutte, Søpindsvin og

en lille Skildpaddeskal (ved Boghandler Pontoppidan), Dueunge med 4 Ben (ved Skolens Rektor), en Flagermus. Kranium af Flagermus og en Hammermusling (Disc. J. P. Müller), Kranium af stor Havskildpadde (Disc. C. Viale), et Spøgelse, en Skolopender og stor vestindisk Edderkop (Disc. Joh. Frederiksen), Søpapegoje (Elev af Forberedelseskl. N. P. Rafn); mindre Gjenstande forærede af Disciplene P. Lütken, P. Koch, C. Funder, M. Hansen, J. Broberg, V. Sidenius og V. Funder.

Skolens Samling af **nordiske Oldsager**, der for Tiden udgjør c. 540 Nummere og bestyres af Adjunkt Tryde, er i Skoleaarets Løb forøget med følgende Gaver:

95 Stykker af et Kystfund fra Vaarbjærg paa Samsø (ved Cand. philol. H. Lassen), 59 Stykker fra en Køkkenmødding ved Vaalse paa Falster (ved Disc. J. P. Müller), endvidere forskellige Mejsler. Kiler og Lansespidsler skjænkede af Guldsmed Rose, Boghandler Pontoppidan, Disciplene V. Holm, E. Hass, F. Wittrup og I. Petersen.

**b. Bøger, anskaffede for Skolekassens Tilskud eller givne af Ministeriet og andre.**

De fra Kirke- og Undervisningsministeriet sendte Skrifter ere her mærkede med †; ved \* betegnes de Gaver, der skyldes Privates Velvilje.

† Aar bog for Kjøbenhavns Universitet osv. for 1864—71, udg. af C. Goos. 2. 1878. 4to.

† — — — for 1877—78, udg. af C. Goos. 1879. 4to.

† Aarsberetninger fra det kgl. Gehejmearchiv. VI, 4. 1879. 4to.

† — — — og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. III, 4. 1879.

Arendts' naturhistorischer Schulatlas. 3te Aufl. von F. Trau-  
müller. Lpz. 1880. Tverfol.

Bache, N., Nordens Historie med Illustrationer, populært frem-  
stillet. 2den Udg. 1—6. 1880.

Bang, A. C., Kirken og Romerstaten indtil Constantin den Store.  
Christ. 1879.

—, Vøluspaa og de Sibyllinske Orakler. (Christiania  
Videnskabselsk.s Forhandl. 1879. Nr. 9.) Christ.

- Barfoed, C. T., Lærebog i den analytiske Chemie. 2den Udg. 1880.
- \* Beretning om Kjøbenhavns Universitets Firehundredaarsfest Juni 1879, udg. efter Konsistoriums Foranst. af E. Holm. 1879.
- Bevingede Ord. De hyppigst anvendte Citater. Samlede af O. Arland. 1878.
- \* Biblia, das ist Die gantze heilige Schrift. Teutsch, D. Martin Luthers. Nürnberg 1644 (43). fol.
- † Bibliotheca Danica. Udg. fra det store kgl. Bibliothek ved C. V. Bruun. 4. (II, 1.) 1879. 4to.
- † Bloch, O., Om nogle Former af acut suppurativ Betændelse i de lange Rörknogler. Disp. 1879.
- † Bokkenheuser, V., Om Salicylsyrens Indvirkning paa den akute Ledderrevmatisme. Disp. 1878.
- Borring, L. S., Manuel de langue française. Haandbog i det franske Sprog. 11. Opl. 1877.
- † Brandes, E., Ushas og Ushashymnerne i Rigveda. En mytologisk Monografi. Disp. 1879.
- Brasch, C. H., Om Robert Molesworth's Skrift »An account of Denmark as it was in the year 1692.« 1879.
- \* Bredsdorff, C., 20 Smaatræk af Dyrenes Liv.
- Breve fra og til Christian Winther, udg. af F. L. Liebenberg. 1880.
- Bruun, Carl, Pompeji. Dets Historie og Mindesmærker. 1—3. 1879—80.
- † Buntzen, J. E., Om Ernæringens og Blodtabets Indflydelse paa Blodet. Disp. 1879.
- Af Jonas Collins Papirer. Bidrag til det kongl. Theaters og dets Kunstneres Historie, udg. af Edg. Collin. 1871.
- † Daae, L., Kong Christiern den Førstes norske Historie 1448 til 1458. Festskrift. Christ. 1879.
- Dalsgård, J. N. L., »Stenene råbe«. Et indlæg imod nutidens vantro naturbetragtning. 1879.
- Deutsche Rundschau. Herausg. v. J. Rodenberg. Viter Jahrgang. 1—9. Berl. 1879—80.
- Facciolati, J., Æg. Forcellini, J. Furlanetti, Lexicon totius Latinitatis, cur. F. Corradini. III, 10. Patav. 4to.
- † Fenger, H. M., Bidrag til Hans Egedes og den grønlandske Missions Historie 1721—1760. Disp. 1879.
- † Festskrift i Anledning af Universitetets Firehundredaarsfest, udg. af det rets- og statsvidenskabelige Fakultet. 1879.



- † Festskrift i Anledning af Universitetets Firehundredaarsfest, udg. af det theologiske Fakultet. 1879.
- † Festskrifter i Anl. af Univers.s Firehundredaarsfest, udg. af det lægevidenskabelige Fakultet. 1879.
- † — —, udg. af det mathem.-naturvidenskabelige Fakultet. 1879.
- † — —, udg. af det filosofiske Fakultet. 1879.
- † Forelæsninger og Øvelser ved Københavns Universitet og den polytekniske Lærestanstalt i 1879. I—II.
- † Fortegnelse over de 213 Studerende, der i 1879 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Tillægsexamen ved Universitetet. 4to.
- Frederiksen, H. C., Barndom og Kristendom. En Henstilling til Forældre, Opdragere og Præster. 1878.
- † Friedenreich, A., Bidrag til den nosologiske Opfattelse af Athetosen og beslægtede Krampeformer. Disp. 1879.
- Fries, Th. M., A. E. Nordenskiöld og hans Opdagelsesreiser 1858—79 samt en Levnetsbeskr. af L. Palander. 1880.
- † Friis, G., Fiskeøiet. Et Bidrag til den sammenlignende Anatomi. Disp. 1879.
- \* Fædrelandet. Udg. af P. Carl Ploug. 40de Aarg. 1879. fol.
- Giebel, C. G., Dyrerigets Naturhistorie. (I. Pattedyrene). Frit overs. af B. Diederichsen. 1877.
- † Goldschmidt, A., Om nogle acute Infektionssygdommes Hyp-pighed under Svangerskabet. Disp. 1879.
- † Goos, C., Strafferetsplejens almindel. Grundsætninger. Univ.-Prg. 1878. 4to.
- † Grágás efter det Arnamagnæanske Haandskrift Nr. 334, fol., Stáðarhólsbók. (Festskrift). 1879.
- † Gram, J. P., Om Rækkeudviklinger, bestemte ved Hjælp af de mindste Kvadraters Methode. Disp. 1879.
- Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch. Fortges. von M. Heyne, R. Hildebrand u. K. Weigand. IV, 1, 2te Hælfte. 1. VI. 4—5. Lpz. 1879—80. 4to.
- Grundtvig, Sv., Dansk Haandordbog med den af Kultusministeriet anbefalede Retskrivning. Anden Udg. 1880.
- † Haandbog for Skytteforeningerne. Udg. af Overbestyrelsen for de danske Skytteforeninger. I. 1879.
- \* — i Roning. Udg. af Københavns Gymnastikforening. 2. Oplag. 1880.
- † Hansen, E. O., Organismer i Øl og Ølurt. Disp. 1879.

- Hansen, J., *Les coulisses de la diplomatie. Quinze ans à l'étranger* (1864—1879). Paris 1880.
- † Heiberg, J. L., *Quaestiones Archimedeæ. Disp.* 1879.
- Helveg, L. N., *Den danske Kirkes Historie efter Reformatio-nen. 2den Udg. II, 1.* 1880.
- Hermes, *Zeitschrift für classische Philologie. Herausg. v. E. Hübner. XIV, 3—4. XV, 1.* Berl. 1879—80.
- † *Indbydelsesskrifter* (25) til de offentlige Examina i de danske Skoler 1879, i Reykjavík 1879.
- † — (17) til de offentlige Examina i de norske Skoler 1878.
- † — (35) til de offentlige Examina i de svenske Skoler 1879. 4to. — *Vid Nya Elementar-skolans i Stockholm Femtioårs—minnefest d. 14. Sept.* 1878.
- † Ingerslev, E., *Bidrag til Eklampsiens Ætiologi og Behandling. Disp.* 1879.
- † Johansen, (J. P. T.), *Beskrivelse og Vejledning for Brugen af Svømmebælte samt Svømmestativ.* 1878.
- \* Jung, C. F., *Fransk Grammatik. 2den Udg.* 1880.
- † Kålund, P. E. K., *Bidrag til en historisk-topografisk beskrivelse af Islands Nordlænde-fjærding. Disp.* 1879.
- Larousse, P., *Dictionnaire complet de la langue française. 12e édit.* Paris 1879.
- † Lassen, J., *Om Betingelserne for Forsøgets Strafbarhed. Disp.* 1879.
- \* *Lawn-Tennis. Efter det Engelske ved V. H. Udg. af Kjøbenhavn's Gymnastikforening.* 1880.
- † *Levnedsbeskrivelser af de ved Kjøbenhavn's Universitets Fire-hundredaarsfest promoverede Doktorer og Licentiat, meddelte af dem selv.* 1879.
- † Levy, F., *Om serøse Exsudater i Pleurahulen og disses operative Behandling. Disp.* 1879.
- Listov, A., *Fra Luthers Vennekreds. Historiske Tidsbilleder.* 1880.
- † *Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. Saml. og udg. af H. V. Skibsted.* 1878.
- Lovtidende for Kongeriget Danmark for Aaret* 1879.
- Lund, G. F. V., *Oldnordisk Ordføjningslære.* 1862.
- \* Lund, J., *Engelske Stiløvelser.* Odense 1879.
- † Lykke, J., *Bidrag til læren om Moral Insanity. Disp.* 1878.

- \* Lærebog i Fransk af C. F. Jung. I, 2: Læsebog for Begyndere og Mellemklasser. III: Læsebog for højere Klasser. 1879.
- † Læsestykker, Franske, udg. for Mellemklasserne af A. Abraham og O. Arlaud. 1879.
- Löffler, J. B., Reliefferne over Korstolene i Roskilde Domkirke. Text af Jul. Lange. 1880.
- Maanedsskrift for udenlandsk Literatur. Udgivet af F. Winkel Horn. I, 1 G. II, 1. 1879—80.
- † Madsen, P., De Christnes aandelige Præstedømme. Disp. 1879.
- † Madvig, J. N., Bemærkninger om enkelte Punkter af den romerske Strafferetspleje i Republikens Tid. Univers.-Progr. 1879. 4to.
- Marquardt, J., Das Privatleben der Römer. 1. (Marquardt, J., und Th. Mommsen, Handbuch der Römischen Alterthümer. VII, 1.) Lpz. 1879.
- † Matzen, H., Kjøbenhavns Universitets Retshistorie 1479—1879. Udarb. efter Konsistoriums Opfordring. I—II. 1879.
- Matzen, M., Materialier til danske Stil- og Læseøvelser for Skole og Hjem. 1879.
- † Meddelelser angaaende de lærde Skoler i Danmark for 1857 til 1878. I, udg. af A. C. P. Linde; III, udg. af A. F. Asmussen. 1879. 4to.
- † -- angaaende Sorø Academi for 1857—1878, udg. af A. F. Asmussen. 1880. 4to.
- Mindeblade om Oehlenschläger og hans Kreds hjemme og ude, i Breve fra og til ham, udg. af C. L. N. Myuster. 1879.
- Mindeskrift, Det philologisk historiske Samfunds, i Anledning af dets femogtyveaarige Virksomhed 1854—1879.
- Ministerialtidende for Kongeriget Danmark for Aaret 1879.
- Molière, Misanthropen. Overs. af P. Hansen. Med en Indledning og Kommentarer. 1880.
- Mourad, D. G., Tro, Daab, Gjerning, Tilgivelse. 1879.
- † Mygge, J., Om Ægteskaber mellem Blodbeslægtede med specielt Hensyn til deres Betydning for Døvstumhedens Ætiologi. Disp. 1879.
- Møller, C. F. C., Arithmetiske Opgaver. Et Udvalg af E. Bardeys Methodisch geordnete Aufgabensammlung. 1879.
- Niebuhr, C., Description de l'Arabie d'après les observations et recherches faites dans le pays même. Copenh. 1773. 4to.
- † Nielsen, C. L., Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levnet. Disp. 1879.

- † Nielsen, Fr., Tertullians Ethik. Disp. 1879.
- , Den konfessionsløse Skole. Nogle Bemærkninger om Dr. Siesbyes Foredrag i Pædagogisk Forening. 1880.
- Nielsen, R., Adam Oehlenschläger. Et Mindeskrift. 1879.
- Nær og Fjern. Et Ugeblad, redig. af P. Hansen. VIII, Nr. 362—IX, Nr. 411.
- Opfindelsernes Bog. Udg. af A. Lütken. 31--40. 1879—80.
- Ordsprogs-Skat. Dansk, eller Ordsprog, Skjæmtesprog m. m. Samlede og udg. af E. Mau. 10—16. 1879.
- † Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder. 1878. Nr. 1—2. 1879. Nr. 1—2.
- \* Paludan, J., Lærefriheden og Demokratiet. 1880.
- † Paulli, R., Studier over Urethrotomia interna. Disp. 1879. 4to.
- Pingel, V., Fortsatte Betragtninger over den lærde Skole. 1879.
- Poetarum aliquot Latinorum Carmina selecta carminumve partes. Seorsum describenda cur. I. N. Madvigius. Quartum ed. J. L. Ussing. 1876.
- Revue des deux mondes 1879,  $\frac{1}{6}$ — $\frac{16}{12}$ . 1880,  $\frac{1}{1}$ — $\frac{16}{6}$ . Paris.
- Rosenberg, C., Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage. II. Den katolske Tid. 2. 1880.
- Rosing, M., Dr. Pingel og den lærde Skole. Sorø 1879.
- † Scharling, C. H., Jakob Böhmes Theosophi. Disp. 1879.
- \* Schmidt, K., Grundtræk af Astronomien (Lærebog i Experimentalfysiken, III). Odense 1879.
- \* Schou Bruun, Oversigtstabel over de danske substantivers og adjektivers böining. Kristiansund (1879).
- † Schübeler, F. C., Væxtlivet i Norge, med særligt Hensyn til Plantegeographien. Festskrift. Christ. 1879. 4to.
- Siesbye, O., Om Lærernes Forhold til Religionsundervisningen i de højere Skoler. 1880.
- † Statistik, Danmarks. Statistiske Meddelelser. Tredie Række. 1ste Bind. Udg. af det statistiske Bureau. 1879.
- † — —. Statistisk Tabelværk. Udg. af det statistiske Bureau. Fjerde Række. A. Nr. 1. B. Nr. 1—2. C. Nr. 1. D. Nr. 1. 1878—79. 4to.
- † Statistisk Tabelværk. Tredie Række. 33te Bind. Udgivet af det statistiske Bureau. 1877. 4to.
- Steen, Ad., Sveriges højere Skoler. En Rejseberetning. 1880.

- Stolpe, P. M., Dagspressen i Danmark, dens Vilkaar og Personer indtil Midten af det attende Aarhundrede. II. 1879.
- Storm, J., Engelsk Filologi. I. Det levende Sprog. Krist. 1879.
- † Tidsskrift, Historisk, Femte Række, udg. af den danske hist. Forening. Red. af C. F. Bricka. I, 2—3. II, 1.
- , Nordisk, for Filologi. Ny Række. IV, 2—4.
- , —, för vetenskap, konst och industri. Utg. af Letterstedtska Föreningen. 1879, 3—8. 1880, 1—3.
- , Theologisk, udg. af C. H. Kalkar. 1879, 5—12. 1880, 1—6.
- Troels Lund, Danmarks og Norges Historie i Slutningen af det 16de Aarhundrede. I. Indre Historie. Iste Bog. 1879.
- + Udsigt. Kort, over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed i 1874—76 og 1876—78. 2 Hefter.
- Ussing, J. L., Fortolkning til J. N. Madvigs Udvalg af latinske Digteres Arbejder. 2den Udg. 1879.
- \* Vejviser (med Tillæg) for Kjøbenhavn og Frederiksberg for 1879. Udg. af T. Krack.
- Vor Ungdom. Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. af J. Pio, H. Trier og P. Voss. 1879, 3—6. 1880, 1—2.
- Weisse, J. P., Lærebog i romerske antikviteter. Til brug i latingymnasiets øverste klasse. Krist. 1880.
- Østergaard, H., Om Skoleborde. Udg. af Danmarks Lærerforening. 1880.

---

14

**Discipulbibliotheket**, som bestyres af Overlærer Neergaard, har havt følgende Tilvæxt af Bøger:

H. C. Andersen, Improvisatoren; Bredsdorff, Börneblad 1878; Bulwer, Nat og Morgen; Cooper, Stifinderen; H. F. Ewald, Blanca, Valdemar Krones Ungdomshistorie; Farrer, Engelsk Skoleliv; Fries, Nordenskiöld; Høbel, Udvalgte Fortællinger; I., To Fortællinger; W. Scott, Ivanhoe, Talismanen; Starbæk, Engelbrektsøn. Erik af Pommerns Tid, Karl Knuttson, Kong Karls Testament: en Feltpræst, Tre af mine Venner.

---

## VII. Udsigt over Skolens Regnskaber for Aaret fra 1ste April 1879 indtil 31te Marts 1880.

### Indtægter og Udgifter ere i Finantsaaret 1879—80 passerede Skolens Kasse saaledes:

#### Indtægt.

Kassebeholdning den 31. Marts 1879:	
Skolens Hovedfond tilhørende .	Kr. 2768,92.
Hages Legat . . . . .	— 261,82.
Stipendiefonden . . . . .	— 389,91.
	<hr/>
	Kr. 3420,65.
Jordebogs-Indtægter med Fradrag af de Ud- gifter, der forlods afholdes . . . . .	— 4490,67.
Renter af Hovedfondens Kapitaler . . . . .	— 1818,43.
Skolekontingenter . . . . .	— 6280,00.
Indtægter af Hospitaler . . . . .	— 416,00.
Forskjellige ekstraordinære Indtægter . . . . .	— 14,00.
Indeholdt i Lærernes Lønninger . . . . .	— 808,28.
Bibliothekets særlige Indtægter (Hages Legat)	— 1026,76.
Stipendiefondens Indtægter . . . . .	— 3659,07.
Udtaget Sparekasseindskud . . . . .	— 1000,00.
Indfriet Obligationsgjæld til Stipendiefonden	— 500,00.
Tilskud fra den almindelige Skolefond . . .	— 18300,00.
	<hr/>
	Kr. 41733,86.

#### Udgift.

Faste Lønninger . . . . .	Kr. 21095,96.
Inspektionshonorar . . . . .	— 200,00.
Pedellens Løn . . . . .	— 335,00.
Timeundervisning . . . . .	— 1932,00.
Pensioner . . . . .	— 2140,89.

---

At overføre Kr. 25703,85.

Overført Kr. 25703,85.

		Bevilget.
Bibliothek og videnskabelige Sam-		
linger . . . . .	— 499,15.	(500,00.)
Bygningers Vedligeholdelse . .	— 895,93.	(900,00.)
Badehusleje . . . . .	— 90,00.	(100,00.)
Inventariets Vedligeholdelse . .	— 332,69.	(361,00.)
Brændsel og Belysning . . . .	— 727,14.	(900,00.)
Kommunale Skatter og Afgifter .	— 287,16.	
Regnskabsføringen . . . . .	— 640,00.	
125 Tdr. Byg til Stipendiefonden	— 1576,25.	
Forskjellige Udgifter . . . . .	— 754,04.	(760,00.)
Til Riffelskydning . . . . .	— 94,42.	(180,00.)
Indsendt for Lærerne til Liv-		
renteanstalten . . . . .	— 808,28.	
Bibliothekets særlige Udgifter		
(Hages Legat) . . . . .	— 978,00.	
Stipendiefondens Udgifter . . .	— 1383,18.	
Indsat i Sparekassen . . . . .	— 1800,00.	
Udsat mod Panteobligation . .	— 1300,00.	
	-----	Kr. 37870,09.

Kassebeholdning d. 31. Marts 1880:

Hovedfondens . . . . .	Kr. 2487,39.
Hages Legat . . . . .	— 310,58.
Stipendiefonden . . . . .	— 1065,80.
	— — — 3863,77.

Balance Kr. 41733,86.

Af de fra den almindelige Skolefond modtagne Kr. 18300,00 ere Kr. 2140,89 til Pensioner, Kr. 1576,25 til Stipendiefondens 125 Tdr. Byg; Resten Kr. 14582,86 bliver saaledes Fondens Tilskud til Skolens egne Fornødenheder.

**Stipendiefonden.****Indtægt.**

Stipendiefondens Kassebeholdning d. 31. Marts 1879 . . . . .	Kr. 389,91.
Renter af Fondens Kapitaler . . . . .	— 2072,91.
Rente af Jessens Legat . . . . .	— 9,91.
125 Tdr. Byg à Kr. 12,61 . . . . .	— 1576,25.
Indfriet Obligationsgjæld . . . . .	— 500,00.
Udtaget Sparekasseindskud . . . . .	— 1000,00.
	<hr/>
	Kr. 5548,98.

**Udgift.**

Udbetalte Oplagspenge . . .	Kr. 350,00.
Udbetalte Stipendiedelev . . .	— 360,00.
Understøttelse til Studenter . .	— 600,00.
Regnskabsføringen . . . . .	— 73,18.
Indsat i Sparekasse . . . . .	— 1800,00.
Udsat mod Panteobligation . .	— 1300,00.
	<hr/>
	Kr. 4483,18.

Stipendiefondens kontante Beholdning den 31.

Marts 1880 . . . . . Kr. 1065,80.

(Deraf ere de 800 Kr. bestemte til at udsættes  
mod Panteobligation inden Juni Termin.)



## Skolens Examina

agtes i Aar afholdte i følgende Orden.

### I. Den skriftlige Del.

#### Mandag den 14de Juni.

- Kl. 8—11 V Fransk Stil.  
 — III Mathematisk Udarbejd.  
 — II, I Arithmet. Udarbejd.  
 [11½—2 Forb. Regning.]

#### Tirsdag den 15de Juni.

Kl.		Kl.	
8—12 DIM.	Dansk Udarbejdelse	8—12	V Dansk Udarb. II.
	II (bekjendt Stof).	8—11	III, I Dansk Udar- bejdelse.
—	IV*) Dansk Udarbejd.		
4—8 DIM.	Oversættelse fra	4—8	V Overs. fra Latin.
	Latin.	4—7	II Dansk Udarbejd.
—	IV Arithm. Udarbejd.	[4—6½	Forb. Dansk Udarb.]

#### Onsdag den 16de Juni.

8—12 DIM.	Fransk Stil.	8—11	II st. Latinsk Stil.
—	IV Geometrisk Udar- bejdelse.	—	II R Tysk Stil.
		8—10½	I st. Latinsk Stil.
4—8 DIM.	Dansk Udarbejdelse	[8—10½	Forb. Fransk Stil.]
	I (fri Opgave).	4—8	V Dansk Udarb. I.
—	IV st. Latinsk Stil.	4—7	III st. Latinsk Stil.
—	IV R Tysk Stil.	—	III R Tysk Stil.
		4—6½	I R Engelsk Stil.

---

\*) Af IV Klasse stille to Disciple sig til Realafgangsexamen af højere Grad.

## II. Den mundtlige Del af Proverne.

### Onsdag den 23de Juni.

- Kl. 8 (6te Kl.) DIM. Fransk, *Neergaard*.
- 11 (Salen) IV Matematik, *Bertelsen*.
- 1 (Salen) DIM. Engelsk, Tysk, *Listov, Wittrup*.
- 3 (Museet) DIM. Naturlære, *Bertelsen*.

### Onsdag den 30te Juni.

- 9 (Salen) III Geografi, *Møller*.
- 9 og 12 (Museet) II Naturhistorie, *Tryde*.
- 9 og 12 (1ste Kl.) I Historie, *Elmquist*.
- 9 (6te Kl.) Forber. Historie, *Hansen*.
- 12 (Salen) V Græsk, *Listov*.

### Torsdag den 1ste Juli.

- 8 (6te Kl.) DIM. Historie, *Skovgaard*.
- 8 (Salen) III Fransk, *Neergaard*.
- 8 og 11 (1ste Kl.) I Arithmetik, *Tryde*.
- 12 (Salen) IV Tysk, *Wittrup*.
- 4 (Salen) DIM. Latin, *Nielsen*.
- 4 (6te Kl.) V Oldnordisk, *Elmquist*.

### Fredag den 2den Juli.

- 8 (6te Kl.) DIM. Græsk, *Listov*.
- 8 og 11 (1ste Kl.) II Geografi, *Møller*.
- 11 (Salen) IV st. Latin, *Neergaard*.
- 12 (Museet) IV Naturhistorie, *Tryde*.
- 4 (Salen) DIM. Oldnordisk, *Listov*.
- 4 (1ste Kl.) III Geometri, *Bertelsen*.
- 4 (6te Kl.) Forber. Fransk, *Neergaard*.

**Løvedag den 3dje Juli.**

- Kl. 9 (Museet) V + IVR Naturlære, *Bertelsen*.
- 9 (Salen) II st. Latin, *Elmquist*.
- 9 og 12 (1ste Kl.) I Fransk, *Skovgaard*.
- 9 (6te Kl.) Forber. Dansk, *Hansen*.
- 12 (Salen) IIR Engelsk, *Møller*.
- 5 (Salen) Almindelig Sangprøve.
- 5<sup>3</sup>/<sub>4</sub> Almindelig Gymnastikprøve.

**Mandag den 5te Juli.**

- 9 (Salen) III Religion, *Skovgaard*.
- 9 og 12 (5te Kl.) II Geometri, *Tryde*.
- 9 og 11 (1ste Kl.) I st. Latin, *Nielsen*.
- 9 (6te Kl.) Forber. Religion, *Listov*.
- 1 (6te Kl.) IV st. Græsk, *Elmquist*.
- 1 (Salen) IVR Engelsk, *Listov*.

**Tirsdag den 6te Juli.**

- 8 (5te Kl.) V Fransk, *Neergaard*.
- 8 (Salen) III Arithmetik, *Bertelsen*.
- 8 (6te Kl.) II st. Tysk, *Wittrup*.
- 8 (1ste Kl.) IR Engelsk, *Møller*.
- 11—2, 4—8 Optagelsesprøve for Nyaanmeldte.

**Onsdag den 7de Juli.**

- 9 (6te Kl.) IIR Tysk, *Wittrup*.
- 9 og 12 (1ste Kl.) I Tysk, *Møller*.
- 9 (Salen) Forber. Regning, *Hansen*.
- 12 (Salen) IV Fransk, *Skovgaard*.

**Torsdag den 8de Juli.**

- 9 (Salen) III Historie, *Elmquist*.
- 9 og 12 (6te Kl.) II Fransk, *Neergaard*.
- 9 og 12 (Museet) I Naturhistorie, *Tryde*.
- 9 (1ste Kl.) Forber. Geografi, *Hansen*.
- 12<sup>1</sup>/<sub>2</sub> (Salen) V Historie, *Skovgaard*.

**Fredag den 9de Juli.**

- Kl. 9 (5te Kl.) IV Geografi, *Møller*.  
 — 9 (6te Kl.) III Tysk, *Wittrup*.  
 — 9 og 12 (Salen) II Arithmetik, *Tryde*.  
 — 9 og 12 (1ste Kl.) I Religion, *Skovgaard*.

**Løverdag den 10de Juli.**

- 9 (Salen) III st. Latin, *Nielsen*.  
 — 9 og 12 (1ste Kl.) I Dansk, *Wittrup*.  
 — 9 (6te Kl.) Forber. Tysk, *Møller*.  
 — 10 (Museet) III R. Naturlære, *Tryde*.  
 — 12<sup>1/2</sup> (Salen) V Engelsk, *Skovgaard*.

**Mandag den 12te Juli.**

- 9 (6te Kl.) IV Historie, *Wittrup*.  
 — 9 (Museet) III Naturhistorie, *Tryde*.  
 — 9 og 12 (1ste Kl.) II Religion, *Skovgaard*.  
 — 9 og 12 (Salen) I Geografi, *Møller*.  
 — 11<sup>1/2</sup> (6te Kl.) V Latin, *Nielsen*.

**Tirsdag den 13de Juli.**

- 8 (Salen) III st. Græsk, *Neergaard*.  
 — 8 og 10 (1ste Kl.) II Historie, *Skovgaard*.  
 — 8 (Museet) Forber. Naturhistorie, *Hansen*.  
 — 9 (6te Kl.) III R. Engelsk, *Møller*.

**Onsdag den 14. Juli Kl. 12** Meddelelse af Examens Udfald, Omflytning og Dimission. Derefter begynder Sommerferien, som varer til Mandag den 16de August, Form. Kl. 12.

Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning, indbydes til at høre paa de mundtlige Prøver og deltage i Slutningsmødet.

Chr. Listov.

